

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Plazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 900
Letna naročnina L 1.800
Letna inozemstvo L 2.800
Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XV. - Štev. 51 (773)

Gorica - četrtek 19. decembra 1963 - Trst

Posamezna številka L. 40

MISTERIJ BOŽICA

Bodi češčen, o Dete preblago;
samo ljubezen do nas te rodi!

Adam in Eva nista prestala preizkušnje, hudo sta grešila. Tako je nastal izvirni greh. Ta greh je prišel na vse ljudi. Adam in Eva sta bila takoj kaznovana. Toda istočasno je Bog obljubil Odršenika: sin žene bo strl glavo kači, satanu.

Te lapidarne, jedrnate besede vsebujejo skrivnostni načrt veličastnega dela, ki se bo izvršilo v polnosti časov: obnovitev padlega človeštva.

Ta načrt je v bistveni zvezi z zgodovino izraelskega ljudstva. Bog je zato dal Izraelu svoj zakon in mu je poslal preroke. Naloga zakona in prerokov je bila, da ohranijo živo božjo obljubo in pripravijo ljudstvo na prihod Mesije, Osvoboditelja.

Mesija je Kristus. Ko je prišla polnost časov, je poslal Bog svojega Sina, rojenega iz žene, ... »da nas odkupi in posinovi.« (Gal. 4, 4)

Ze od začetka sveta, da, že od večnosti je božja misel določila, da Kristus Bog-človek odreši človeštvo od izvirnega greha. Kristusovo poslanstvo je bilo: uničiti greh in pomiriti človeštvo in naravo z Bogom.

Ali je bilo potrebno učlovečenje Sina božjega?

Bog bi bil mogel odrešiti človeštvo na drug način. Mogel je s svojim neizmernim usmiljenjem oprostiti greh prvih ljudi in vzpostaviti človeštvo v blaženo stanje prvih ljudi pred izvirnim grehom. Toda božja pravičnost je zahtevala, da se nered, ki ga je

vala zadoščenje primerno žalitvi, ki je bila neizmerna, zadoštevca je mogel biti samo Bog in ni mogel biti nego človek; torej Bog-človek. Samo tako je bilo mogoče, da trpi in da s trpljenjem dá zadoščenje neizmerne vrednosti.

In prišel je Gospod! Prišlo je Dete preblago, ki ga je rodila samo ljubezen do nas, kakor poje naša božična pesem. Prišel je Sin božji, da prevzame nase grehe človeštva, da jih izbriše s svojo smrtjo na križu. Prišel je Mesija, prišel je Kristus, da odreši ves svet, vse stvarstvo, ki je zdihovalo in trpelo pod suženjstvom greha (Rm 8, 20-22). Prišel je Osvoboditelj, da osvobodi tudi dušo današnjega, modernega človeka.

Duša modernega človeka

Kakšna je psihologija, kakšna je duša modernega človeka? Ali potrebuje ta duša Kristusa-Osvoboditelja?

Občudovanja vreden razvoj moderne tehnike in odkritje atomske sile je v modernem človeku, ki se je oddaljil od Boga, ustvaril iluzijo, prazen up, da človek ne potrebuje Boga, da sam sebi zadoštuje; oblikoval mu je dušo, tako da je postal sam sebi Bog, Nietzschejev Nadčlovek. Filozofija idealizma je pa človeka proglasila za stvarnika samega sebe in sploh vsega stvarstva.

Ta prevzetnost, ki so jo povzročile pridobitve moderne tehnike, je zapeljala človeka, da je začel živeti brez Boga, brez morale. Posledica je bila, da nas je zadela vojna, ki je s svojo grozovitostjo presešla vse prejšnje vojne v zgodovini človeštva. Zadnja vojna je

JASLICE V MARIJINI CERKVI V PRAGI

na je borba proti komunizmu, ker je komunizem brezboštvo, a potrebna je tudi akcija, da se inteligenca zdravi in začne praktično krščansko živeti. Praktično krščansko živeti pa pomeni v prvem redu moliti, brez molitve ni milosti, a brez milosti ni večnega življenja.

Kristus - osvoboditelj

Greh je vzrok vsega individualnega in socialnega zla. Greh je največje suženjstvo, katerega se je treba brezpogojno osvoboditi. Samo Kristus pa more osvoboditi modernega človeka. Samo Kristus more prinesiti modernemu človeku resnico, pravičnost in mir. V svetu vlada danes splošna demoralizacija. Casopisi objavljajo dnevno poročila o milijonskih poneverbah, o umorih, ropih, prevarah in vseh mogočih drugih zločinih. Ljudje se v strahu vprašujejo: Kam bomo prišli? Kako naj se svet spremenjuje? Vsak poskus, da se svet zopet vrne k večnim resnicam krščanske morale, je brez Kristusa brezupen. Svet se more obnoviti samo v Kristusu. Moderni človek bo našel svoje očiščenje, svojo katorzo, samo v moralnem zakoniku, ki ga je prinesel na svet božje Dete. To je uvidel tudi veliki filozof, umetnik-mislec Dostojevski, ki pravi v svojem »Človeku podzemlja«: »Tako je vse odvisno od dejstva, ali sprejmemo Kristusa kot definitivni (končni) ideal na zemlji, to se pravi (odvisno je) od krščanske vere.«

Kristus - srednik

Greh je lom med Bogom in človekom, med nebom in zemljo. Treba je zopet združiti človeka z Bogom, zemljo z nebom. Treba je človeka pomiriti z Bogom. Izvirni greh je skopal brezno med človekom in Bogom. To brezno smo mi še bolj poglobili s svojimi osebnimi grehi. Človek se je po padcu hotel dvigniti. »Anima naturaliter christiana«, pravi Tertulijan. Duša je po naravi krščanska. Človek je vzdihoval in prosil: »Rosite nebese od zgoraj in oblaki naj deže Pravičnega. Odpre naj se zemlja in rodi Zveličarja« (Iz 45, 8). Toda ni imel moči, da bi se dvignil. Posegel je vmes sam

Bog, prevzel je pobudo in poslal Sina svojega na zemljo, da se učloveči. Imenoval ga je za srednika med seboj in padlim človeštvom. To je pregnantno, jedrnat izrazil sv. Pavel, ko piše: »Zakaj en Bog je; eden tudi srednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus« (1 Tim 2, 5).

Srednik ima nalogo, da pomiri dve stranki, ki si nasprotujeta. Zato mora biti različen od ene in druge stranke. Toda mora imeti tudi neko vez z eno in drugo stranjo. Tej zahtevi je zadoščeno z edinjenjem božje in človeške narave v Kristusu, s hipostatično unijo, z osebno enoto božje in človeške narave. Kristus je Bog, druga božja oseba. Kot druga božja oseba je različen od Očeta, enak je pa Očetu po naravi, ki je ista v treh božjih osebah. To je tista vez, ki ga veže z Očetom. Kristus je pa tudi različen od ljudi, ker je Bog, a enak ljudem kot človek, ker se je kot Bog učlovečil. Kristus se je torej moral učlovečiti, moral je postati srednik med Bogom in ljudmi.

Bog je z učlovečenjem Kristusa in s krvjo njegovega križa ostvaril mir in tako po Kristusu spravil s seboj vse, kar je na zemlji in v nebesih (Kol 1, 20). Satan je uporabil človeško naravo, Adama in Evo, da odvrne človeka od Boga, Bog je s Kristusovim učlovečenjem, z drugim Adamom, z njegovo smrtjo na križu vzpostavil red in mir v vsem stvarstvu, v vsem kozmosu.

Kristusovo Človeštvo je tista mistična vez, ki veže človeka s Kristusom-Bogom in v njem najde svoje dostojanstvo in svojo svobodo.

Cerkev nam zato prikazuje Kristusa v svoji liturgiji in v svojem cerkvenem slikarstvu v človeški podobi, kot idealnega človeka, in sicer od rojstva do vnebohoda. V liturgiji, na primer pri tretji božični maši, v vstopnem spevu poje: »Dete nam je rojeno in Sin nam je dan; na njegovih ramah je vladarstvo in ime mu je glasnik velikega sklepa« (Iz 9, 6). Predočuje nam Kristusovo Srce in poje v vstopnem spevu praznika Srca Jezusovega: »Njegovo Srce misli na rod za rod, da rešuje njih

življenje smrti in jih hrani v lakoti« (Ps 32, 11, 19). A v absidi starih bazilik se v zlatem ozadju mozaikov sveti Kristus v vsem svojem veličastvu Boga-človeka.

Cerkev torej na poseben način izkazuje čast Kristusu človeški naravi in na ta način nas vodi do njegovega Božanstva. Predočuje nam ga sedaj z nedolžnim smehljajem deteta, sedaj v strašnih bolečinah na križu, pa v sijaju vstajenja ali s plamenj njegovega Srca.

Po svoji človeški naravi je postal naš brat in mi ga z neomajnim zaupanjem v teh težkih časih brez miru prosimo s pesnikom:

Iz hiš in koč O sveta noč,
odšel je mir obudi nam
povsod izgnan, nebeški dan!

S. Sardenko, Nebo žari

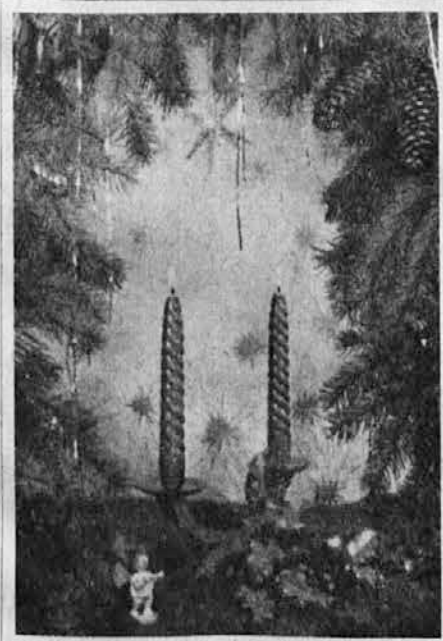
P.

SLOVENSKA DEMOKRATSKA ZVEZA V GORICI se ob koncu leta zahvaljuje vsem sodelavcem, somišljenikom, podpornikom in prijateljem, ki so vsak po svoje pripomogli, da je njeno delo rodilo uspeh. Ze pred leti je Slovenska demokratska zveza pravilno razumela, da nastopa čas, ko bo mogoče podreti zid hladu, ki je desetletja ločil oba naroda v deželi. S potrepeljivim delom in preudarnimi nastopi je bistveno pomagala ustvarjati v deželi bolj iskreno ozračje sožitja in političnega sodelovanja med demokrati. Pri tem delu jo je vedno vodilo prepričanje, da bo le popolno priznanje vseh naravnih in ustavnih pravic na temelju krščanske etike spravilo s sveta vse težave, ki se pojavljajo med večinskim narodom in manjšino.

Slovenska demokratska zveza se je vedno polno zavedala, da je šola najvažnejša ustanova v zdravem razvoju narodne samobitnosti. Zato se bo še nadalje odločno potegovala za to, da bodo slovenske šole v vsakem pogledu enakopravne z drugimi, da jim bo vsaka oblast priznavala in dajala enake pravice kot drugim šolam v republiki. Solam samim pa želi, da bi z vsestransko poglobljenim vzgojnim delom dajale družbi dobre člane, našemu narodu pa zavedne in delavne Slovence. Slovenska demokratska zveza vabi vse starše, naj podpirajo slovensko šolo, kajti težave, ki jih je morda kdo imel, bodo po nujnem zgodovinskem razvoju izginile.

Slovenska demokratska zveza voči vsem blagoslovljen božič in uspehov in veselja polno leto 1964.

Vodstvo SDZ v Gorici

»Katoliški glas«
želi vsem ljudem
dobre volje
blagoslovljene
božične praznike.

povzročil izvirni greh odpravi in greh izbriše.

Primerno zadoščenje pa, ki ga je zahtevala pravičnost, ni bilo mogoče brez učlovečenja Sina božjega. S svojim grehom sta Adam in Eva razžalila neizmerno božje dostojanstvo. Zalitev se pa meri po dostojanstvu osebe, ki je razžaljena. Zadoščenje se meri po dostojanstvu osebe, ki ga daje.

Zato je bilo potrebno, da dá Bogu zadoščenje Odršenik, ki užiiva neizmerno dostojanstvo, a to je samo Bog. Toda Bog ne more dati zadoščenja, ampak človek. Z druge strani zopet Bog ne more trpeti, a zadoščenje brez trpljenja ni mogoče.

Zato pravi sv. Anzelim v svoji znameniti razpravi: Zakaj Bog-človek: »Ce je božja pravica zahte-

jasno dokazala, kam vodi civilizacija brez Boga.

Vendar strašne posledice vojne niso, žal, spremenile duše modernega človeka. Čim so se materialne razmere zboljšale, se je moderni človek zopet vdal ali marksističnemu materializmu ali skeptičnemu pesimizmu eksistencializma ali indiferentizmu. Moderni človek je teofob, beži pred Bogom v materializem ali pa v pesimizem ali v indiferentizem.

A mi katoličani? Nas je zajela verska mlačnost. V cerkvah vidimo ob nedeljah žene, otroke, malo mladine, a še manj intelektualcev. Zdi se, da intelektualci mislijo, da je versko življenje samo za žene, otroke in stare ljudi, ki se pripravljajo na smrt. Inteligenca živi večinoma izven Cerkve. Potreb-

Sv. učenika Ciril in Metod v slovenski umetni besedi

BRSLJANSKI

»Slava v višnjih Bogu in zemlji mir, v ljudeh blaga volja. O vas smo slišali duhovne reči, nanje pa smo čakali z željami in z molitvijo radi vašega zveličanja kako je Bog predramil vaša srca, da bi njega iskali in vam pokazal, da je treba ne samo z vero, ampak tudi z dobrimi deli služiti Bogu; vera brez del je namreč mrtva, in odpadajo tisti, ki menijo, da Boga poznajo, a ga z deli zametajo.«

Tako je pisal veliki papež Hadrijan, škof in sluzabnik božji, Rastislavu in Svetopolku in Kocliju, slovenskim knezom, in še je citiral svetopisemski izrek: »Hvalite Gospoda vsi narodi, vsi bodo v raznih jezikih oznanjali dela božja kakor jim je dal Sv. Duh izgovarjati. Ako pa kdo izmed pri vas zbranih učiteljev in tistih, ki čehljajo ušesa in od resnice odvrtačo v blodnje, začne drzno vas drugače zavajati, sramoteč knjige vašega jezika, naj bo izobčen ne samo od obhajila, ampak tudi iz cerkve, dokler se ne poboljša.«

To so velike besede velikega papeža Hadrijana. Velik je moral biti svetniški čar obeh blagovestnikov, da je njihova osebnost in njihovo delo za starocerkvenoslovansko bogoslužje tako očaralo velikega svetniškega papeža. Čar osebnosti slovenskih bratov se razodeva tudi v žitju Konstantina in Metoda in celo v latinski legendi. Vendar pogrešamo v ustnem izročilu vrednote tih dveh velikih blagovestnikov, verjetno pa je krivo temu propad velikega moravskega kraljestva, vdor Madžarov na Moravsko in v Panonijo, kjer so uničili cerkve in ljudi, da niso mogli več spominjati na sveta brata. Šele apostol Slovencev škof Tomaž Hren je obudil čestitost sv. Cirila in Metoda doma in priporočal ljudstvu romanje v Ahen, kjer je bila cerkev sv. bratov. Tudi škof Slomšek je ustanavljal bratovščine sv. Cirila in Metoda; veliki častilec sv. bratov pa je bil dr. Anton Mahnič, škof in filozof načel sv. Tomaža Akvinca in sv. katoliške Cerkve.

Prvi veliki tekst o sv. bratih je snoval šele Josip Jurčič, ko je hotel ovekoveti posebno sv. Metoda v romanu »Slovenski svetec in učitelj«. Zal je pisal samo prvi del široko in globoko zasnovane trilogije, ki bi bila gotovo njegov glavni umotvor, a smrtni angel mu je vzel pero iz roke. Jurčič se je namreč po listarskih romanih predal zopet čisti umetnosti v Dr. Zobru. Še večji umotvor je snoval v Slovenskem svetcu in učitelju. Vpogloobil se je v ideje sv. Metoda, katerega so v Regensburgu obtožili, da uči na njih zemlji. Metod pa je odgovoril: »Tudi jaz, ako bi vedel, da je vaša, bi stran šel, toda sv. Petra je.«

Drugi mladostenci in njih dediči v dobi liberalizma se niso več zanimali za sv. brata. Aškerc je tukaj zamudil velik motiv za epsko oblikovanje. Šele S. Gregorčič je spisal pesem Blagovestnikom, kjer pravi o Nemcih (Frankih, Bavarcih):

In prišli so krstiti jih želeč,
v levici križ a v desni meč:
in dede naše so krstili
sred dednih širnih njih planjav,
a ko so krst izvršili
naš dom je bil in tuji meč krvav.

To je bilo res in tako so Nemci divjali v dobi, ki se odigrava v Prešernovem Krstu pri Savici. Vendar imamo tudi nemške kristjanske blagovestnike, kot sv. Modesta, ki so pod vplivom irske misijonske cerkve zares samo z evangelijem in brez meča pokristjanjevali naše pradede. Ali S. Gregorčič proslavlja predvsem sv. brata, ker

nosili drugi s križem robstva so verige
vidva — ljubezni svete vez —
v desnici križ, v levici knjige,
navdihnjeni z nebes.
Prinesla v glasih sta slovenskih,
v izvirnih znamenjih pismenskih,
pradedom pismo od Boga —
oj, to jim šlo je do srca.

Simon Gregorčič je tu zadel bistvo delovanja sv. bratov. Moravski knez Rastislav je poslal namreč leta 862 v Carigrad odposlanca, prosečesarja, da bi mu poslal učeničke, ki bi poučevali v slovenskem jeziku, ker Slovani ne razumejo tujcev, ni pa knez Rastislav pričakoval, da mu pošlje cesar tako velikih učenjakov in filozofov kot sta bila sv. brata, ki sta želela prevajati sv. tekste v starocerkvenoslovansko. Ni torej važno, ali je že bilo to o zemlji nemško misijonsko ozemlje. Rastislav je zahteval slovanskih apostolov in njemu se je pridružil panonski knez Ko-

celj. Glagolsko abecedo je izumil sv. Ciril in takega umetniškega črkopisa in natančnega nima še danes noben narod. Sveti oče pa je imenoval Metoda za nadškofa Panonije in hotel tako obnoviti staro Sremsko škofijo, ki je bila starejša od germanske. Če pa nemški znanstveniki še danes trdijo, da so bili v nemških samostanih tudi slovenski molitveni rokopisi, naj jih pokažejo in vsaj tako počastijo sv. Cirila in Metoda. Za krivice namreč slovenskim narodom in sv. Cirilu in Metodu pogrešam pri Nemcih še vedno kesanje.

Vse drugače je ravnala duhovščina latinskega bogoslužja, ki je častno sprejela sv. brata v Benetkah in z njima v plemenitih diskusijah govorila o starocerkvenoslovanskem bogoslužju. Zato ni čuda, da pošilja Prešeren v Krstu pri Savici Črtomira v Oglej in ne v nemška mesta, zakaj očetje patriarhov so bili naklonjeni Slovanom in glagolici, pozneje pa veliki prijatelji celjskih knezov.

Gregorčičev prijatelj, goriški pesnik Josip Pagliaruzzi Krilan je podal epsko sliko o sv. bratih, kjer nam jih predločuje ne samo kot učenika, ampak tudi kot misijonarja, ki sta pokristjanjevala poganske Slovane s starocerkvenoslovanskim svetim pismom in bogoslužjem v duhu milostne svete katoliške Cerkve v Rimu. »Besede božje divna moč, prežeta temne zmore, ljubezni božje svetli žar pomiri jim srca vihar.« — »Svobodni ste, svobodni vsi!« (Kršlaur)

Dr. Joža Lovrenčič, krivično pozabljeni poet ekspresionist, nam v Trentarskem sholarju v spevu »Pater in Joanes« opisuje pot sv. bratov v Rim.

In se je še to zgodilo,
da prišla sta v onih časih
in v Devinu se mudila
sveta vrata iz Soluna,
ki ju Rastislav Moravski
iz Bizanije je pripisil,
da v državi bi njegovi
med Sloveni nauk Kristov
širila in utrjevala
v govorici le domači.
V Rim je takrat pot vodila
Konstantina in Metoda,
sta s seboj imela učence,
petdeset vseh po številu
in s seboj sta še imela
evangelije in liste
in obredne svete knjige,
ki sta jih lepo prevedla,
prve na slovenski jezik,
ko je Konstantin izumil
znake za slovensko pismo.
Tu v Štivanu Konstantin je,
kakor gre še zdaj beseda,
mašo bral iz knjig slovenskih.
In potem izvedeli smo,
čez dve leti je bilo to:
papež Hadrijan potrdil
je slovenske svete knjige
in najvišjo čast dovolil
je slovenskemu jeziku,
v njem so smeli mašo brati
na Moravskem in Panonskem,
kjer postal je škof in nadškof
in apostol bil Slovenov
sam Metod, ko brat je v Rimu
si izvolil bil menišтво
et accepto nomine Cirilli
Alexandriensis obiti...

Slovenska katoliška moderna je proslavila sv. brata v igri Silvina Sardenka in v blestnem sonetu sv. Cirilu v pesniški zbirki »Roma«. Čudno, da Oton Zupančič, ki je v Veroniki Deseniški poln globokih kristjanskih simbolov, ni našel poti do sv. Cirila in Metoda, ker če je mislil dramatično oblikovati sv. Hemo v trilogiji Veronike Deseniške, bi prav lahko tako oblikoval sv. brata v drami, posebno sv. Metoda, kot je storil to v romanu Josip Jurčič. Cela vrsta pesnikov je spesnila pesmi tema blagovestnikoma, tako A. Medved, Vital Vodusek, Gregor Mali, Milka Hartmanova, Tugomer, Terčelj v dramskih slikah.

Ob letošnjem svetem večeru sta prisotna sveta brata. Zopet se glasi ponekod čudovito starocerkvenoslovansko bogoslužje, katerega so branili tudi oglejski patriarhi in katerega je branil na otoku Krku veliki škof s Krasa, edinstveni kraški filozof dr. Anton Mahnič. Tu se je A. Mahnič strinjal popolnoma s S. Gregorčičem in njegovo pesmijo Blagovestnikom.

Velikemu svetniku in učenjaku sv. Cirilu in mučeniku sv. Metodu, ki je v nemški ječi preživel sveti večer in ga je rešil sveti oče papež s pomočjo kneza Koclija, ki je vzljubil starocerkvenoslovansko litur-

gijo, iz katere so izšli Brižinski spomeniki, na katerih počiva zarja sv. bratov in iz katerih se je razvila naša ljuba slovensčina, kjer se prvič imenujejo krilatci - božični angeli, naj veljajo moji verzi:

Sv. Cirilu in Metodu

V Slovenijo davne Slave sta prišla,
apostola s Soluna, Carigrada,
na Moravo do Rastislava,
in kneza Blatograda,
v Panoniji v slovanščini oznanjala Boga.

Izumil erke zlate sveti je Ciril,
s slovensko sveto mašo,
Isvetim Pismom prisvetil,
v Sloveniji Koclija-kneza se akord
Istočni,
glas bogoslužja je glasil v slovanščini
I pobožni.

Duh binokstni apostola objel,
in govorila jezik sta naroda,
slovanskega in praslavanstva roda,
goiob nad njima vzplaval bel.

Knez Kocelj je slovansko sv. Pismo
Ivzljubil
in svetih bratov knjige je poljubil,
za večno Slovu se in Gospe Sveti
Izaobljubil
in satana odklonil;
ves narod Bogu se poklonil.

Dogodki po svetu

Čuenlaj potuje

Komunistična Kitajska je podvzela obsežno diplomatsko ofenzivo med afriškimi in azijskimi neopredeljenimi državami. Peking je namreč poslal na potovanje po Afriki in Aziji premiera Ču En-laja. Njegova prva postaja je bil Egipt, kjer se je zaustavil več dni. Predsednik Nasser mu je razkazal Assuanski jez, ki ga gradi s sovjetsko finančno pomočjo, in druge važne objekte, ki jih je zgradil s pomočjo Zahoda. Kot poročajo, ni kitajski premier kazal velikega zanimanja za potek dela, ampak se samo smehljalo po stari orientalski navadi.

Z Nasserjem je imel tudi politične razgovore. Čeprav so uradni krogi zelo rezervirani o vsebini razgovorov, vendar večina političnih opazovalcev zatrjuje, da je glavni cilj kitajskega državnika sondirati teren za novo konferenco afriško-azijskih držav kot protiutež nameravani širši konferenci neangažiranih držav. Če se zamisel o novem Bandungu (sklicanje konference afriško-azijskih držav) ne bi posrečila, bi Ljudska republika Kitajska baje zahtevala vabilo za navzočnost na zborovanju neangažiranih držav. Pri tem naj bi ji pomagal Nasser.

Poleg Egipta bi kitajska delegacija obiskala še Kenijo, Alžirijo, Maroko, Ghano, Gvinejo in Mali, mogoče tudi Somalijo, Tanganjiko in Zanzibar, povsem verjetno Albanijo in na povratku še Pakistan, Burmo in Cejlon. — Kar dovolj dolgo božično potovanje.

Francozi odšli iz Bizerte

Pretekli teden so zadnji francoski vojaki zapustili oporišče v Bizerti. Ob tej priliki so se v Tuniziji vršile velike narodne slovesnosti, na katere je predsednik povabil več afriških državljanih. Med temi je bil tudi egiptovski predsednik Nasser, ki se je tako prvič podal v Tunizijo. Zadržal se je le malo časa, ker je moral teči domov in iti naproti kitajskemu ministrskemu predstniku Ču En-laju.

Slovesnosti v Bizerti bi se moral udeležiti tudi maroški kralj Hasan II., a je odhod odložil, ko je zvedel, da pride tudi Nasser, s katerim ni v dobrih odnosih.

Atlantsko zasedanje v Parizu

V ponedeljek in torek se je vršilo v Parizu zasedanje zunanjih ministrov Atlantskega zavezništva. Pregledali so delo opravljeno v preteklem letu in skušali začrtati smernice za naprej.

Dragim slovenskim vernikom goriške nadškofije!

Sveti božični prazniki mi nudijo priliko, da vam zopet pošljem svoj očetovski pozdrav in svoje voščilo.

Božič je tako velik in lep praznik, da zasluži, da se drug drugega spomnimo zlasti v molitvi, ker ga moramo praznovati v duhu žive vere in božje milosti.

Rojen je med nami Jezus Kristus, učlovečen Bog, Bog in človek.

Rojen je v revnem hlevčku.

Napolnil je ves svet z veseljem in radostjo.

Posvetil je svojo nazareško družino in vse družine.

Njegov prihod je velik dar za vse človeštvo.

Z njim se začena nova doba za človeško družino. Učlovečenje je velika skrivnost in za nas ljudi velika tolažba: Bog od takrat biva med nami.

Med nami živi, da nam razodeva resnico, edino resnico, ki nas naredi svobodne in sprejemljive za milost.

Daje nam milost, ki nas dviga v dostojanstvo otrok božjih. Dragi slovenski verniki! Skrivnost božičnih praznikov je nad vse vzvišena in tudi vi jih praznujete po načinu vaših prednikov z veličastnimi obredi in lepimi božičnimi pesmimi. Toda ne sme ostati vse le pri zunanosti. Odpreti morate svoja srca in sprejeti milost, ki jo Kristus prinaša.

Lepo je moliti in prepevati pred jaslami, a še potrebnejše je naučiti se Kristusovega duha, njegove dobrote, ljubezni, odpuščanja in bratstva.

Jaslce nam oznanjajo, da se skrivnost njegovega dela nadaljuje, treba je le, da se vsi potrudimo, da se bo njegovo odrešilno delo uresničilo. Treba je, da pomagamo pri apostolskem delu v župnijah, v katoliških organizacijah, v dobrotelnih ustanovah, da pomagamo reševati otroke, mlade ljudi, družine pred veliko nevarnostjo, ki vsem preti z brezbožno in protikrščansko propagando.

Predragi duhovniki in verniki! Voščim vam vsem blagoslovljene božične praznike in molim bom za vas, da vam ljubi Bog nakloni obilo milosti. Božja milost in božični mir naj se razljieta na vse vaše družine, na delavce, na otroke in mladino. In vi vsi bodite one v trdni veri in prisrčni molitvi, da bo spomin rojstva Gospodovega za vse vlr prenovljene dobrote v Kristusu.

Blagoslavljam vas vse v imenu Jezusa, našega brata.

Gorica, 16. decembra 1963.

† ANDREJ, nadškof

Konferenca v Bruslju Novi afriški državi

V Bruslju že več časa zasedajo kmetijski ministri držav članic Skupnega evropskega tržišča. Morali bi ustanoviti skupno kmetijsko tržišče vseh šestih članic zveze. Toda pri tem sta trčili med seboj Nemčija in Francija s svojimi različnimi koristmi. Francija bi rada prosto prodajala svoje kmetijske pridelke po celem SET-u, Nemčija pa tega ne mara, ker bi si rajši nabavljala hrano v Ameriki in drugod, tako kot do sedaj. De Gaulle je postavil ultimatum: do 31. decembra se morajo zme-niti, sicer bo odpovedal vse pogodbe o Skupnem evropskem tržišču in tudi ono, sklenjeno z Zapadno Nemčijo. Italijani skušajo v tem sporu posredovati, a imajo zelo težko nalogo. Vsekakor je Evropska skupnost v veliki nevarnosti, da se podere. To bi bilo v korist samo De Gaullovi ambiciji in sovjetskemu spletkam.

BRSLJANSKI:

Prisanjal Sveti je večer

Prisanjal Sveti je večer
nebo je zlatosinje,
v vetrčkih sepeče brinje,
z angeli prihaja božji mir.

Rumenordeče gmajne
od ruja do morja
med kamni pilja tajne,
na Krasu ni snega.

V Korotanu pa snegovi,
srebrne v nebo strme planike;
besede naše neumrjoče slike,
ob Gospe Sveti kažejo grobovi.

Prisanjal Sveti je večer,
krilatci položili so peroti,
postali na stopnicah ob sohoti,
povsod odprta Bogu dver — — —

Ob soju zvezd in lune,
krilace dušo ti presune,
da več ne zabiš Svetega večera,
ob Jaslicah ni vojn, nemira.

Morje — Kras! Ladja v tujino
pod svetonočnimi zvezdami,
z jaslami nosi domovino,
Bog-Kristus in krilatci nad vodami.

★ DUHOVSKA ZVEZA V GORICI vošči svojim članom in vsem vernikom, naj jih božje Dete obilno blagoslovi s svojim nebeskim blagoslovom.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV NA TRZASKEM

priredi za božične praznike

DVA VEČERA BOŽIČNIH PESMI

in sicer: 29. decembra — v nedeljo v božični osmini ob 16. uri v cerkvi v BORSTU (pojo zbori iz tržaškega Brega ter še zbora iz Katinare in Bazovice).

6. januarja — na praznik sv. Treh kraljev v cerkvi v NABREŽINI (pojo zbori s tržaškega Krasa) Vljudno vabljeni!

Odbor Zveze cerkvenih pevskih zborov

Božič onstran oceana

Ni je dežele na svetu, ki bi na poseben način ne praznovala božičnih praznikov in jim ne dala pečata tradicije, katera se ponavlja iz roda v rod, iz stoletja v stoletje. Božična razsvetljava je bila pri nas že davno v navadi, samo da so sedaj trepetajoče plamenčke sveč na domestile žarnice. Razsvetljava večjih italijanskih mest skuša posnemati ameriško, vendar je ne bo dosegla, kaj šele prekosa, Neizmerno je bogastvo luči, žarometov, cvetličnih motivov in božičnih idil pete newyorške ceste od Hudsona do East Rivera.

Radio City Music Hall je največja kinodvorana Združenih držav s 6300 sedeži. V božičnih dneh je ta dvorana oblegana že od prvih jutranjih ur. Ob desetih, ko se začne prva predstava, je vrsta čakajočih dolga že pol kilometra. Niso filmske predstave, ki privabljajo tako številne gledavce, temveč žive božične slike, ki so vsako leto različne, a vedno čudovite. Predstava se začne z božičnim motivom na velikanske orgle s 600 tipkami, katerih vsaka se blešči v drugačni barvi. Oder je dolg 250 m in pred odrom se nenadoma dvigne iz tal celoten orkester 500 igravcev, že čakajočih na znamenje dirigenta z zeleno se bleščečo taktirko. Proti koncu božične melodije se zavesa dvigne in prikažejo se velike jaslice z angeli, ki letajo v ozračju. Iz stranskih tribun se začne pomikati procesija proti Betlehemu. Pastirji s svojimi čredami, trije modri z bogatim spremstvom velblodov, bogati in revni, vsi se zberejo pri bornem hlevčku, morda tri sto in več oseb. Močan glas prebere tedaj evangelij svete noči in pevača iz Metropolitana zapoje blaženo pesem »Sveta noč...«.

V Pensilvaniji se je vzdolž reke Lehigh razvilo mesto Betlehem, ki je drugo središče jekla na svetu. A poleg tega nosi še ime »božična prestolnica«¹ Združenih držav. Leta 1741 je 17 izseljencev iz Moravske prispelo v dolino Lehigh. Bilo je tik pred božičem. Postavili so si leseno kočico in poleg hlev, v katerem so pripravili jaslice. V sveti noči so se vsi zbrali okrog hlevčka in njihov vodnik grof Von Zinzendorf jim je prebral božični evangelij ter jim dejal: »Ni veličastni Jeruzalem tisti, ki obogati naše življenje, temveč le ponižni Betlehem. Tudi ta kraj je kraj revščine in preprostosti, zato ga bomo imenovali Betlehem.«

Tako se je rodil ameriški Betlehem. A ta nekdanji preprosti Betlehem je danes zrastel v bogato industrijsko mesto, pa vendar je ohranil skozi stoletja svoje krščansko lice in predvsem božične tradicije. Božič v ameriškem Betlehemu je predvsem moravsko prepleten in se odlikuje z globoko religioznostjo bolj kot z zunanjim kičem in bliščem. Potomci nekdanjih moravskih naseljencev začnejo že v oktobru misliti na božič. Vsak mora iz pristnega čebelnega voska izoblikovati božično svečo. Ni hiše, ki ne bi pripravila jaslice, katere skrbno hranijo iz roda v rod kot največjo relikvijo. Na sveti večer se zberejo v cerkvah, kjer prepevajo do polnočnice svete božične pesmi. Vsak vernik drži v rokah prižgano voščenko, ki predstavlja Kristusovo rojstvo. Po polnočnici sledi »praznik ljubezni«, nekaka »agape«² prvih kristjanov, kjer vsak dobi potrebno okrepčilo. V nastopajoče jutro zadonijo trombe, ki izpred cerkvenega praga naznanjajo vernikom »žarno svetlobo jutranje zvezde«.

Na bližnjem hribu ameriškega Betlehema je na trideset metrov visokem je klenem podstavku dvignjena veličastna zvezda repatica s premerom 25 metrov. Razsvetljuje jo 280 žarnic. Spodaj v mestu pa je na glavnem trgu postavljeno velikansko božično drevo. V resnici tvori to ogromno drevo 110 vedno zelenih dreves, ki merijo v višino dvajset metrov. Razsvetljuje jih tri tisoč žarnic. Božična idila se iz mesta širi na deželo in vsa mala naselja. Povsod se na različne načine oznanja blagovest svete noči.

Vsa ameriška mesta so v božičnih dneh ena sama bajna razsvetljava. Na Floridi ni smrek, zato pa okrasijo pomaračne drevorede s tisoči in tisoči žarnic. V Kaliforniji se palmovi gaji spremenijo v žareče slapove. V Los Angelesu stoji nad letališčem ogromen razsvetljen križ, višen na stotine milj daleč. V Chicagu slavijo primat največjega božičnega drevesa na svetu. V resnici predstavlja to drevo 140 združenih dreves.

Po raznih državah Amerike so v navadi prava božična naselja v skrivnostni tišini pragozdov. Hišice, cerkvice, trgovine, puhajoči vlaki, vse je tako idilično pripravljeno, da privablja na tisoče radovednih gledavcev, zlasti še otrok v to bajno deželo pravljic.

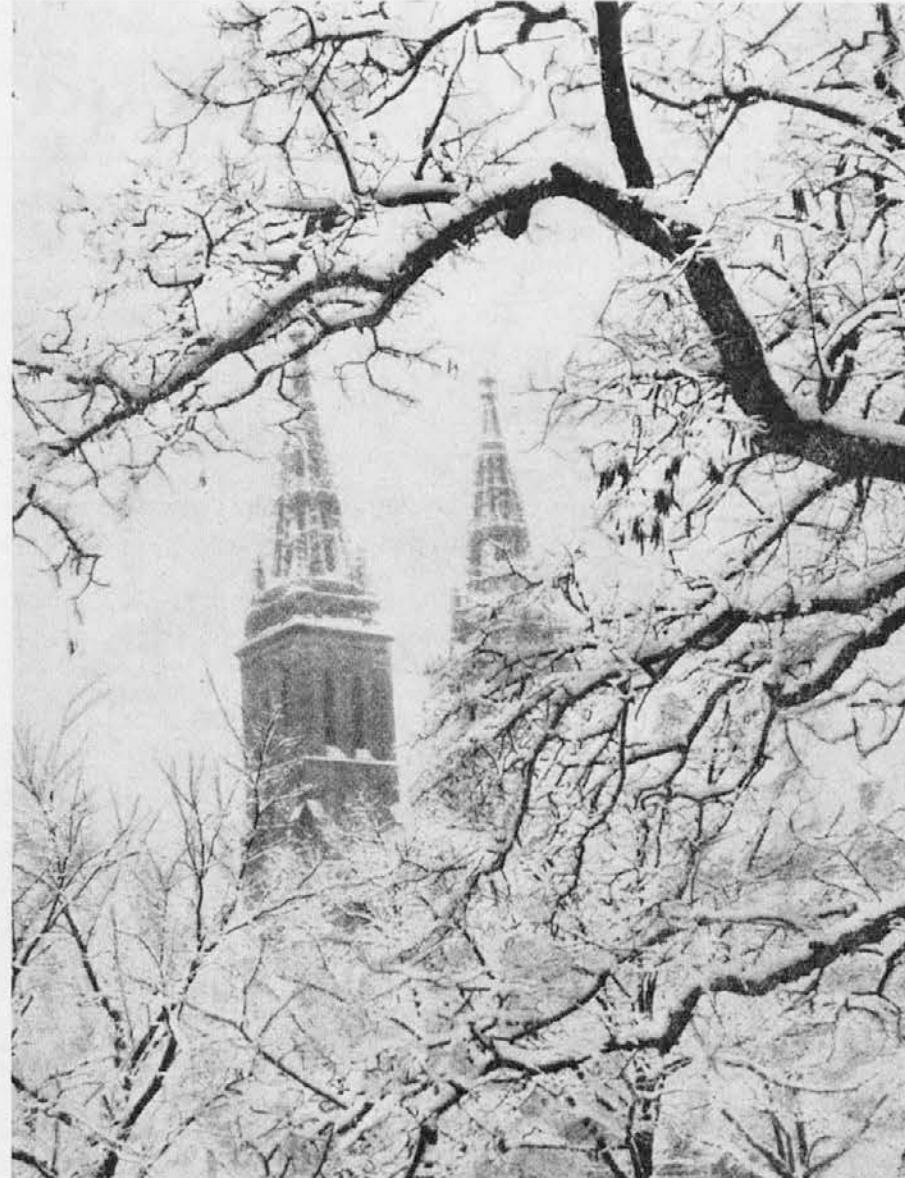
Amerikanci potrosijo v božičnih dneh ogromno denarja za božična darila in voščila, a kljub temu ne pozabijo tudi na najrevnejše. Darežljivost Amerikancev je o božiču največja in najučinkovitejša. Nihče ne trka zaman na njihova vrata. Vse zunanji blišč ni v njih še zatrl krščanskega pojmovanja in čuta svete noči.

Ali je tudi pri nas še vedno tako?

Zame ne bo več božiča

Zdelo se je, da ne bo konca tistega dneva. Toplo, skoro poletno sonce je razsvetljevalo pošastni prizor. Nihče bi te doline več ne spoznal, pa četudi je še včeraj v njej prebival. Sonce je že zahajalo, ko sem se vrnil v Longarone. Vojaki so pripravljali žaromete, da bodo tudi ponoči delali, prav kakor da bi jih bila zajela blaznost, da morajo brez hrane in brez počitka čimprej vrniti mrtve luči dneva. Nikdar ne bom pozabil tistega blaznega krika starca, ki je prerezal prvi mrak. Izgubil je ženo in otroke in nas je rotal, naj mu pomagamo, da jih reši: »Vsi so še živi, gotov sem tega.« Z žlico, ki jo je našel bogsigavedi kje, je začel grebsti po blatu; kjerkoli, a prav gotovo ne tam, kjer je še včeraj stala njegova hiša. Ubogi starci! Snopi luči iz mogočnih žarometov so ga od časa do časa osvetlili; prav kakor da bi bil posebej simbol vse strašne nesreče, ki se je razlila nad dolino smrti. Hodil je globoko sklonjen k zemlji, solze so kapljale nanjo, a pod njo ni bilo drugega kot tišina mrtvih.

Dva tisoč mrtvih! Ko vas bo pot zanesla preko te doline, čez katero bodo spet usposobljene zveze, ustavite se za hip na delovišču Longarona! Poklekните na kamene, prav kakor bi to storili na pokopališču, kajti dolina, čez katero vas je pot pripeljala, je pokopališče. Dvignite pogled navzgor proti ogromnemu jezu, tja, kjer stoji okrnjena gora, ki je povzročila

Sveta noč, blažena noč... — Spet bo iz naših zvonikov vabil glas zvonov, da pohitimo v naša razsvetljena svetišča in doživimo rojstvo božjega Deteta z očiščenimi srci in z evharističnim Bogom v duši. — Ali boš tega doživlja deležen tudi ti? Vse zavisi od tega, ali boš znal prisluhniti glasu svoje vesti

toliko gorja. Morda ste namenjeni v Cortino, na čudovita snežišča, da boste tam na snegu prebili vaše božične praznike. Ustavite se za hip v tej dolini, ki po časi zadobiva spet nekdanje lice.

»Zame ne bo več nobenega božiča!«³ je izjavil Giovanni Polla, edini izmed desetčlanske družine, ki se je rešil. In rotal je vojake, naj počasi kopljejo. »Tu spodaj je moja žena, so moji otroci!«⁴ in tudi sam je pomagal kopati kot obupanec v morju blata.

Tisto usodno jutro 10. oktobra sem skupaj z nekim starcem, ki je iskal svojega sina, taval preko razdejane doline. Vasica Pirago je izginila, izravnana do temeljev. V sončno jutro je štrlel le beli zvonik pokopališčne kapele in kos belega oltarja, nad katerim je bila še nepoškodovana slika Madone z Jezuškom. V ozadju je kakor po čudežu stala neka hiša. Zraven nje je bila mala kavarna, v kateri so še sinoči vaščani prisostvovali televizijski oddaji športne tekme. Vojaki so kopali med blatom in brez prestanka odkrivali nova trupla ter jih polagali na nosila, da jih ponesejo v dolino. »Ali bo zadostovalo 500 nosil?«, je zaskrbljeno izpraševal polkovnik alpincev. Nihče mu ni mogel odgovoriti, vsi so bili tuji v tem kraju, kamor jih je pripeljala le bratska ljubezen, ki ne šteje žrtev in ki ne pozna počitka.

Ne pet sto nosil, ne pet sto rakev; mno-

go, mnogo večje število ne bo zadostovalo za vse, ki jih je smrt v trenutku prese-netila.

Opoldne za tisto tragično nočjo je ležalo na izravninem področju sinočnega Longarona že sedem sto trupel. Vojaki, delavci, gasivci in prostovoljci, ki so iz vse Benečije prihiteli na kraj nesreče, so tedaj z grozo spoznali, da to ni bila navadna nesreča, temveč popolno uničenje.

V bližini postaje, ki se je pogreznila za pet metrov v blato in katere streha se je zvila kot bi bila iz lepenke, je bled in ves presunjen kopal neki vojak iz Vercelli. Nenaadoma je pod lopato začutil nekaj rahlega. Odprl je zemljo in tedaj se mu je nudil strašen prizor. Kot v gnezdecu so drug poleg drugega kot ptički ležali otroci longaronskega otroškega zavoda. Sestre redovnice, ki so jih sinoči položile v posteljico, jih pokrižale in jim zapele uspavanko, so reševalne skupine našle dvajset kilometrov daleč spodaj v dolini.

Zemlja in reka Piave sta vračali mrtve, znane in vsem neznane, saj ni bilo več nikogar, da bi jih spoznal. Smrt je združila v svoj objem skoro vse prebivavce Longarona, Arte in Cassa.

Spomnimo se v teh svetih božičnih dneh, ko bomo obkroženi od naših dragih molili božje Detece v jaslicah, na tiste, ki so ostali sami od številne družine in za katere veselega božiča ne bo nikoli več.

Pozdrav in voščila z Dunaja

Moja prva beseda je danes srčno voščilo za božične praznike in novo leto. Skrivnostno božično veselje in nebeški blagoslov naj obiše vse naše rojake, posebno pa še tiste, ki nam s svojimi prispevki omogočajo graditev slovenskega visokošolskega doma »Korotan«⁵ na Dunaju.

Druga današnja beseda je iskrena zahvala za pomoč, ki nam ste jo nudili v teku tega leta. Odplačali smo že prvi obrok posojila za zemljišče in krili vse stroške, ki so vezani z zahtevami raznih uradov za odobritev načrtov in z izpraznitvijo stare hiše, ki jo bo treba podreti. Polovico vseh teh izdatkov so krili prispevki naših dobrotnikov.

Z upanjem stopamo v novo leto, namreč z upanjem, da nas naši dobrotniki ne bodo zapustili, da bodo še naprej podpirali s svojimi darovi naše nesebično prizadevanje in delo.

Ivan Tomažič
rektor visokošolskega doma
Wien 8., Bennogasse 21

★

Jaslice po tovarnah

Katoliške delavske organizacije v Italiji se zelo trudijo, da bi za božič delavci v svojih tovarnah in delavnicah ter po svojih domovih postavili jaslice. Jaslice vse bolj kakor božično drevesce spominjajo na božično versko resnico o ulovečenju božjega Sina. Že prejšnja leta so se katoliški delavci zanimali za jaslice, a kaže, da je letos želja po jaslicah še večja.

★

Božič na južnem tečaju

Kardinal Spellman bo letošnji božič preživel na Antarktiki. Polnočno sveto mašo bo daroval za osebe meteorološke postaje v bližini južnega tečaja.

★

Več resnosti pri sklepanju zakona

Ob začetku poslovnega leta najvišjega cerkvenega sodišča Sacra Romana Rota je sveti oče imel važen govor, v katerem je opozoril, da današnja mladina le premalo pripravljena sklepa zakonske zveze. Stalno večanje zakonskih pravnih potrditev. Sveti oče je poudaril, da je treba pripraviti na zakon posvetiti več pozornosti in resnosti. V zakon ne sme voditi le trenutna želja po minljivem užitku, ampak premišljen in resen sklep za redno in stalno zakonsko ter družinsko življenje.

★

Vera v Rusiji je še vedno živa

V raznih listih ponovno beremo, kako sovjetske oblasti od časa do časa naletijo na kakšne bolj vidne izraze pobožnosti in verskega življenja. Takim odkritjem sledi ponovna zaostroitev protiverske propagande, o kateri vedno poudarjajo, da mora biti na znanstveni podlagi, čeprav nikoli ne razložijo, v čem je ta znanstvena podlaga.

P.F.

Čujte, nocoj so nebesa odpela

Čujte, nocoj so nebesa odpela, angelsko petje se sliši z višav. Kvišku povzdignimo srca potrta, vsi Rešeniku pošljimo pozdrav.

Detece božje za nas je rojeno, ljudstvo je večne pogube rešeno. V duhu porojamo tja v Betlehem, tam zasvetila je luč vsem ljudem.

Božiček pripoveduje otrokom

Zakaj je bila Minka vesela na sveti večer

Postavljali so jaslice. Kje jih pa ne postavljajo v slovenski hiši? Pri Jelenovih niso manjkale nikoli. Oj, koliko tihega srčnega veselja prinašajo! Ze nabiranje mahi ima svoj čar. »Kdaj ga gremo nabirat?«⁶ je silil Janezek. »Zadnji dan ne. Saj bo prepozno.«⁷ »Lahko zapade sneg. Lahko bo zelo mraz,«⁸ je modroval Peter. Saj je že Miklavž odšel.⁹ Konec modrovanja je bil ta, da so naslednje dopoldne šli v gozd. Janezek je prav dobro vedel, kje raste najlepši mah, zelen, tak, da se lahko odloči od tal v večjih kosih.

★

In pastirčki! V leseni podolgovati škatlji so imeli shranjene že leta in leta, pa le papirnat, iztržene. Te je še očka preskrbel. Pa tudi nekaj novih je bilo. Lojzek jih je prinesel s sejma.

Toda sedaj je bilo nekaj posebnega. Tonček, ki je že delal v tovarni in mu

tisoč lir ni bilo veliko, je iz Gorice prinesel pastirčke, pa lesene, izrezljane! Takih še župan nima! Kupil jih je Tonček v Katoliški knjigarni. Ta ima v Gorici menda najlepšo izbiro.

★

Ko so na božični večer postavljali jaslice, so bili vsi okrog njih. Se mama je v belem predpasniku prihitela iz kuhinje. Tudi očka je zaprl svojo pisarno. Vsak je hotel svetovati. Vsak je imel svojo zamisel za najboljšo. Tudi Lojzka in Režika. Sodelovali so bolj kot v šoli. Tako so bili pozorni, kam postaviti tega ali onega pastirčka. Pa pastirico, ki nese v golidi vodo. Kje naj bo paša za čredo, kje potoček? Hm! Herodov grad! Angel z gorijo! In pot, kako naj se vije, pot po kateri bodo čez nekaj dni romali trije kralji na kamelah, eden celo na slonu? Glavno besedo je imel seveda očka.

★

Vse je bilo urejeno. Le hlevček še ne. Jezusov grad! Nazadnje je bilo že kar lepo...

Govorili so eden preko drugega. Le Minka je utihnila. Živo je zrla v pastirčke: »Jezusu nesejo ovčke. Tale pa racko. Onale je najbrže mlinarica, pa nosi v vreči moko. Kdo ve ali je bela ali črna? O, najbrže bo bela!«

Hkrati se ji lice stemni: Kaj naj pa dam Jezušku jaz? Zamislil se. Ne sliši več čebljanja drugih. Tleskne z rokami: »Grem k mami!«

»Mama, veste, kaj bom dala Jezušku? Štrukelj, ki ste ga danes spekli za vsakega po enega. Mojega nesem Jerkni Micki.«

Mama, je bila skrbna za cerkev. Vsako jutro je šla k angelski mizi po nebeški kruh. Minkina ljubezen do Jezuščka jo je ganila, pa tudi njeno sočutje z ubogo Jerico.

★

Tako vesela se je vrnila Minka. Saj je naredila žrtvico za Jezusa. Ni mu dala ovčke. Dala mu je pa sladki štrukeljček.

★

Toda v jaslicah še ni bilo svete družine. Ni bilo še Jezuščka v jaslicah. Kdo naj ga položi vanje?

Mamica zašepeta očku.

»Res, res! Minka, ti ga položi. V Be-

tlehemu ga je položila Marija. Tu ga položi ti. Jezusu si dala štrukeljček in ime ti je prav tako Marija.«

Minka je zatrepetala od veselja. Kakor da je Jezušček živ, se mu je poklonila. Pobožno ga je položila v jasli. Pristavila je stolico k jaslicam. Pokleknila je nanjo in vsa srečna zrla v Jezuščka.

S.G.

Kmet in osliček

V Istri, v Čičariji je živel kmetič. Tovoril je v Buzet maslo in fižol, tudi košiči in golobe.

Mislil si je: »Zakaj bi hodil dolgo pot peš? Utrudim se. Drugi imajo motorje in avtomobile. Zame bo dober osliček.«¹⁰ Kupi ga od nekega cigana.

»Kako lepo bo osliček stopical v skalni breg. Jaz bom lagodno na njem sedel.«¹¹ Take račune je imel previdni kmetič.

Toda osliček je imel svoj muhe. Kadar se mu je zljubilo, je obstal sredi pota. Naj se mu je kmetič dobričal ali ne, osliček se ni premaknil. Le če se je ulegel poleg njega, se je osliček spustil v dir. »Če bi Jožef in Marija imela takole živinče, bi ne prišla v Egipt, Herod bi jih ujel,«¹² si je mislil kmetič.

Nekega dne se je kmetič zamudil v Buzetu. Truden in željen je bil. Privoščil si je četrta istrana.

Predno sta prišla domov, se je znočilo. Pol urice je bilo še do doma. Toda osliček se ustavi. Ne gre in ne gre naprej. Kmetič se uleže poleg njega. Pa osliček ne zdirja proti domu. Uleže se na tla.

»Kdaj bo vstal ta kujon?«¹³ vzdihuje re-
vež.

Kmetiča je začelo zebsti. Pokrije se s plahto. Zaspi. Zbudi se, ko je sonce že budilo Buzet.

»Joj, kje je osliček? Oj ti dobri osliček, kam si šel? Ali te je zeblo? Zakaj te nisem odel s plahto! Ali te je kdo odpeljal. To ga bom!«¹⁴

Zalosten se napoti proti domu. Doma najde osliča pred hlevom, kot da je vse v redu.

»Čakaj, te že naučim!«¹⁵ kriči kmetič. Takoj popoldne gre h konjedercu. Proda mu osliča.

Ta ga ubije in proda meso v Buzet.

—

Ne bo te sreča srečala, če si trmast, ali če si neubogljiv ali lenuh.

S.G.

Sprejete in slovesno proglašenje nove konstitucije o liturgiji zadnji dan 2. koncilnega zasedanja pomeni brez dvoma zgodovinsko važen dogodek v življenju Cerkve. Saj se je prvič zgodilo, da je kak vesoljni koncil razpravljal o liturgiji v vsem njenem obsegu. K temu je brez dvoma pripomogel pastoralni, dušnopastirski značaj II. vatikanskega cerkvenega zbora.

Bilo je srečno naključje, da je bila nova konstitucija proglašena na isti dan, ko je bil pred 400 leti zaključen tridentinski vesoljni cerkveni zbor. Ta zbor je tedaj odprl novo obdobje v katoliškem bogoslužju. Sedanjí zbor je ta liturgični razvoj pripeljal do vrhunca in mu dal nov, sodoben izraz.

OD TRIDENTINSKEGA KONCILNA DO DANES

Kot rečeno je tridentinski vesoljni zbor sprožil vrsto reform v katoliški liturgiji. Pregledale so se nasploh bogoslužne knjige. Leta 1568. je izšel novi rimski brevir (duhovniška molitev), l. 1570 nova mašna knjiga (misal) in l. 1588 obredna knjiga — rimski pontifikal. Te tri knjige so postale za skoro štiri sto let obvezne za vso zahodno Cerkev, z izjemo redov, če so leti že nad dve sto let uporabljali lastne bogoslužne knjige.

Na ta način je polagoma prišlo do koristnega poenotenja bogoslužja, kar je rimski Cerkev dalo večjo učinkovitost in prodornost na polju apostolata in misijonskega razmaha.

Leta 1588. je bila tudi ustanovljena obredna kongregacija. Njena naloga je bila skrbeti za čistost obredov in paziti, da pri uvajanju nove liturgične reforme ne bi prišlo do zlorab ali pa napačnega tolmačenja bogoslužnih predpisov. Tekom svojega obstoja je omenjena kongregacija izvršila veliko delo za utrditev bogoslužne enotnosti. Zanimarila pa je skrb, da naj bi namreč verniki pri obredih aktivno sodelovali. Vendar je treba istočasno imeti pred oči, da verniki za tako sodelovanje dejansko še niso bili zreli. Treba bi jih bilo postopoma pripraviti na novi način liturgičnega sodoživljanja. Toda na to se enostavno ni mislilo. Saj so bili mnogi cerkveni krogi mnenja, da prav nerazumljivost obredov v dušah prisotnih ustvarja neko skrivnostno razpoloženje in jih vodi k Bogu.

Danes vemo, da je bilo tako mišljenje zmotno in da je Cerkev zaradi njega utrpela veliko duhovno škodo. Če danes tako mnogi brez pomisleka izostajajo od nedeljske maše, se je to zgodilo, ker so bili verniki dolga desetletja le gledavci in statisti pri sv. maši, namesto da bi s tem, kar se dogaja na oltarju, sodelovali in se čutili osebno povezane.

Prvi, ki je v vsej polnosti začutil resnost tega problema, je bil v začetku tega stoletja papež Pij X. Komaj je bil izvoljen, je 22. novembra 1903. že opozoril duhovnike in vernike, da »ima krščanski duh svoj prvi in nenadomestljivi vir v aktivnem deleženju vernikov na svetih skrivnostih in javni ter slovesni molitvi Cerkve.«

Izraz »aktivno deleženje vernikov« je prišel za tiste čase kot nekako razodetje in so ga mnogi cerkveni krogi sprejeli z neprikritim nezaupanjem. Toda že leta 1909. je ta izraz postal podlaga liturgičnega gibanja, ki se je pričelo v Belgiji in nato razširilo po vsem svetu.

Papež Pij XI. je nato ustanovil v okvi ru obredne kongregacije zgodovinski odsek, ki naj bi pripravil reformo liturgičnih knjig. Omenjeni odsek je l. 1948 izdal 342 strani obsegajočo knjigo, kjer je že bil podan načrt splošne bogoslužne obnove. Na podlagi tega načrta je nato sveti oče Pij XII. uvedel reformo velikega tedna z novimi velikonočnimi obredi.

Če so torej koncilski očetje 4. decembra novo liturgično konstitucijo s tako ogromno večino odobrili, je to prav gotovo

sad liturgičnega gibanja in naprednega mišljenja zadnjih papežev, ki so znali dati poudarka tej za Cerkev tako aktualni zadevi.

KAKO JE NASTALA SEDANJA KONSTITUCIJA

15. junija 1960. je pok. sv. oče Janez XXIII. imenoval pripravljajlno papeško komisijo za liturgična vprašanja. Imela je 25 članov in 35 svetovavcev, načeloval ji je pa sedaj tudi že pokojni kardinal Gaetano Cicognani. Ta komisija je imela tekom enega leta 30 sej in je nato izdelala načrt, ki ga je pregledala in delno popravila centralna komisija za II. vatikanski koncil. Bil je ta osnutek prvi, ki je bil lani v oktobru predložen koncilskim očetom. Leti so o njem razpravljali od 22. oktobra do 19. novembra 1962 in mu posvetili 15 koncilskih sej.

Sami koncilski očetje pa so 20. oktobra 1962. izvolili koncilsko komisijo za sv. liturgijo, sestavljeno iz 26 članov, ki so bili izbrani tako, da so predstavljali vseh pet kontinentov. Tej komisiji je predsedoval kardinal Larraona, v pomoč pa ji je bilo dodeljeno 28 veščakov, ki so bili razgledani v bogoslovni, pravnih in zlasti liturgičnih vprašanjih.

Na samem koncilu se je v zvezi z liturgičnim osnutkom oglasilo k besedi 662 koncilskih očetov, od teh 328 ustno, ostali pa pisмено. Tajništvo te komisije je vsa ta mnenja zbralo v 12 zvezkih, ki so skupaj narasli na več kot 1200 strani. Nato je 13 podkomisij ta mnenja strnilo v tako zvane »emendationes« (popravke) in jih spet predložilo koncilskim očetom v glasovanje. Takih glasovanj je bilo 85, na splošno z ugodnim rezultatom. Ni pa manjkalo tudi odobritev »iuxta modum«, to se pravi, določeno poglavje je kakemu koncilskemu očetu na splošno ugajalo, imel pa je nekatere pomisleke ali pridržke. Ta napol ugodna glasovanja so potem še enkrat zbrali v 5 zvezkih, jih znova pregledali, vpoštevali pridržke in tako iz-

boljšana spet predložili koncilu v pretres.

To natančno in potrpežljivo pripravljajlne dokončnega osnutka je vsem, ki so na njem delali, 4. decembra t. l. prineslo veliko zadoščenje, saj so ga koncilski očetje sprejeli skoro soglasno. Od 2151 navzočih so odklonilno glasovali le štirje. Najlepši dokaz, da nova konstitucija res odgovarja dušnopastirskim potrebam naše dobe.

VSEBINA NOVE KONSTITUCIJE

Nova liturgična konstitucija ima uvod in 7 poglavij s 130 členi.

Prvo poglavje (členi 5-46) razpravlja o naravi in pomenu liturgije. Tu je zlasti poudarjeno načelo, da je nujno potrebno, da verniki pri katoliškem bogoslužju aktivno sodelujejo. Istočasno pa so omenjena sredstva, ki naj pospešijo liturgično življenje bodisi v območju župnij kot v območju škofij.

Drugo poglavje (členi 47-58) je posvečeno presv. Euharistiji kot naravnemu središču liturgije. Mnoge bo zanimalo, katere so spremembe glede sv. maše. Predvidena je revizija reda sv. maše, ki pa naj se izvrši z mnogo pazljivosti. Berila bodo v marsičem spremenjena, ker dosedanja mnogo-krat zaradi svoje nerazumljivosti ne nudijo učinkovite vzpodbude. Znova se bo vključila v sv. mašo »občestvena molitve«, podobna tisti iz liturgije za veliki petek. Možno bo prejeti sv. obhajilo pod oboema podobama v naprej določenih primerih. Prav tako bo v nekaterih primerih dovoljena koncelebracija, ko isto sv. daritev istočasno opravlja več duhovnikov. Predvidena je tudi raba živih jezikov v mašnem besedilu, zlasti kar tiče berila in evangelija. To rabo bo dovoljevala krajna cerkvena oblast, toda vedno jo bo moral Sv. stolica potrditi. Do vseh omenjenih sprememb pa še ne bo prišlo takoj, kajti najprej bo treba spremeniti tekste liturgičnih knjig in to bo gotovo vzelo precej časa.

Goriški nadškof vernikom

Goriški nadškof msgr. Pangrazio se je vrnil iz Rima, kjer so zaključili zasedanje vatikanskega koncila. Ob vrnitvi je naslovil na svoje vernike pastirsko pismo, v katerem poziva vse, naj se s pravim krščanskim duhom pripravijo na božič in naj jim za to služi predvsem advent. Med drugim pravi:

»Ob vrnitvi v svojo nadškofijo vse svoje vernike najiskrenee pozdravljam ter jim izročam poseben papeški blagoslov. Sv. oče sam nas je poveril, naj izročimo svojim vernikom njegov blagoslov, ko je vse italijanske škofo sprejel dne 2. decembra. Zaključili smo drugo zasedanje koncila, da se zgledno pripravimo na sveti božič in skupaj s sv. očetom vsaj v duhu poromamo v Sveto deželo, kjer je Kristus živel in umrl. Pripravimo zato naša srca in se posebno v božični devetdnevni potrudimo z molitvijo, dobrimi deli in majhnimi žrtvami na lepše praznovanje božičnih skrivnosti. Naj nas ne premami zunanji blišč modernega božiča, ki postaja samo še družinski praznik in vidi v razveseljevanju svoj edini smoter. Če v božične praznike ne vključimo liturgičnega

praznovanja božiča, naša sreča ne bo polna in ne bomo nikdar doumeli v vsej polnosti žarno lepoto božičnih skrivnosti.«

Poslanica angelov v sveti božični noči je sodobna slej ko prej: Slava Bogu na višavah in mir ljudem, ki so blage volje. — Bodočnost človeštva bo svetla, če ji bomo znali prisluhniti vsi brez izjeme

ma krogle ne poidejo. — »Poskusita raje,« sem jima svetloval, »če sta dovolj brhka v nogah.« — »Ne bova bežala,« sta klicala za menoj, »narodna zaščita jamči, da noben nemški oklopjak ne preide Vipave po tem mostu!«

Dosegel sem Ustje. Srce se mi je jokalo, ko sem hitel med požganimi hišami. Pred dobrim letom so alpinisti vpepelili vas, ostali sta le cerkev in župnišče. Proti nebu so pošastno štrleli očerneli židovi. Tu pa tam si je družinica prislomila k zidu leseno lo-po ali potegnila zasilno streho nad viseče stene in se tam bolj utaborila kot udomačila.

»Nemci so na Colu!« mi je zaklical možak, ki je stopil iz neke podrtije. »Pravkar so s topovi treskali na kasarne v Ajdovščini.« Dirjaje se nama je bližal voz. Konj je divje sopol z nosnicami. »Hotel sem v Ajdovščino,« je kriknil z voza voznik, »pa so me zaščitniki zavrnili, ker padajo grane s Cola. Vroče bo danes, gospod, vroče!«

Brzo sem se vzpenjal proti Placam in

Sv. Križu. V Placah so ljudje z mrzlično naglico poskrivali blago. Vse je glasno govorilo, letalo sem in tja: ta je vlek el vrečo živeža, oni culo perila in obleke, oni spet zajeten zaboj.

Bolj ko sem se bližal kriški mestnim vratom, bolj se mi je odpiral pogled na Ajdovščino. Cesta, speljana na Col, je bila zavita v črnkasto meglo. To ni megla, me je spreletelo, temveč dim, dim požganih hiš, dim iz topovskih žrel, ki streljajo na Sinjji vrh, na Podkraj in v dolino.

Stopil sem v mesto. Skupina moških je stala na trgu. »Nevihita bo,« sem jih pozdravil. »Gmri res hudò!« mi je odgovoril glas iz gruče. »A mi smo pogumni! Na volišče gremo!« — »Zanimive volitve! Pod topovskimi krogli!« so se oglašali drugi. Od šole sem je hitel tov. Zdravko, ne utrudni terenski politični delavec. »Kaj bi se bal!« je klical. »Prestali smo še vse hujše trenutke. Nekatere sem videl bežati s kovčki. Prav nič junaško!« — »Ne boste jim zamerili,« ga je miril starejši mož, »čas je res čuden!« — »Pridite v šolo!« je

Tretje poglavje (členi 59-82) govori o zakramentih in zakramentalih. Novosti bo precej. Poudarjeno je načelo, naj se zakramenti in zakramentali podeljujejo v ljudskem jeziku, kar je razumljivo, če pomislimo, da se nanašajo na konkretne osebe in je prav, da ta oseba ve, kaj Cerkev nad njo in zanjo moli.

Četrto poglavje (členi 83-101) ureja brevir, to je skupno, uradno molitev Cerkve, ki jo opravljajo vsak dan duhovniki in redovne skupnosti. Kdor je pričakoval, da bo koncil to molitev skrajšal, bo nekoliko razočaran. Koncil je zlasti to hotel, da bi duhovniki v bodoče to javno molitev Cerkve vršili bolj zbrano in z večjim duhovnim pridom. Zato želi, naj bi ta molitev spremljala duhovnika čez ves dan. Osrednji molitvi novega brevirja naj bi bile hvalnice (zjutraj) in večernice (proti večeru). Tudi verniki naj bi sodelovali pri tej javni molitvi Cerkve, zlasti ob nedeljah in praznikih pri slovesnih večerajah.

Peto poglavje (členi 102-111) nosi naslov: Liturgično leto. Tu je zlasti poudarjena misel, da ima cerkveno leto dve dvi: »božično in velikonočno. Prazniki, razvrščeni skozi vse leto, naj vernikom nudijo čistega veselja in jim redno posredujejo sredstva odrešenja in sadove Kristusove odrešitve smrti na križu.

Sesto poglavje (členi 112-121) je posvečeno cerkveni glasbi. To je treba vestno gojiti, saj je cerkvena glasba najbolj izrazit način globoko doživeti iskrene molitve.

Zadnje, sedmo poglavje (členi 112-130) pa govori o cerkveni umetnosti. Tu je rečeno, da Cerkev ni nasprotna novim umetniškim izražanjem v načinu slikarstva, kiparstva in stavbenstva, toda treba je odkloniti vse, kar se protivi krščanski pobožnosti ali žali verski čut ljudstva.

PRIHAJA NOVA LITURGIČNA POMLAD

Kdor je prebral bolj na hitro zgornje vrstice, bo morda dobil vtis, da se v krščanski liturgiji ni dosti spremenilo. Dejansko: dokler ne izidejo novi liturgični teksti, bo marsikaj ostalo pri starem.

Toda, kar je resnično novo, je duh, ki konstitucijo oživlja. Vse teži na en sam cilj: da bodo verniki obrede bolj doživljali, jim laže sledili, da bodo ne več gledavci, temveč sodelavci božjih skrivnosti. Seveda, do tega ne bo prišlo v nekaj letih, kajti kadar gre za prevzgojo ljudskih množic, so za to potrebne cele generacije. Toda perspektive za bodočnost so ugodne. Treba je le, da si vsi tisti, ki jim je zaupana skrb za duše, čim prej osvojijo duha te konstitucije in ga posredujejo ljudstvu.

Ko bodo verniki spet aktivno sodelovali in notranje doživljali krščansko bogoslužje, tedaj se bo v resnici začela na svetu nova krščanska pomlad. Seme, ki ga je vrzel v brazde božjega kraljestva sv. papež Pij X. in ki so mu sv. oče Janez XXIII. s sklicanjem II. vatikanskega koncila in koncilski očetje z odobritvijo nove liturgične konstitucije dali rast, da se je razvilo v mogočno drevo, bo obrodilo svoj sad. Ves krščanski svet bo doživel resničnost besed sv. očeta Pavla VI., ki je 4. decembra v zaključnem govoru med drugim dejal:

»Liturgija je prvi vir božjega življenja, ki prihaja do nas; je prva šola našega duhovnega življenja; prvi dar, ki ga lahko posredujemo svetu, da razveže svoj nemi jezik v osrečujoči in resnično posredujoči molitvi ter da doživi neizrekljivo moč prečudovite hvalnice, ki jo mi, polni človeškega upanja pojemo našemu Gospodu v Svetem Duhu.«

vabil Zdravko. Nekaj moških je odšlo za njim, dva pa sta se ponudila, da me spremita do župnišča. »Kakšna bedastoča!« mi je tihoma pravil eden spremljevalcev. »V Sv. Križu volitve, v Ajdovščini Nemci!« Tedaj je pretresel ozačje silen pok. »Most na Hublju so pognali v zrak!« je vpil nekdo na trgu. »Pa da nismo nori!« je nadaljeval moj spremljevalec. »Ko so zločinci obsodili na vešala, tako sem nekje čital, je šel krvnik po vrh, zločince pa se je brezskrbno igral skrivnice. Tako delamo danes mi! Smrt visoko vihti koso, mi se pa igramo!«

Ko sem stopil v župnišče, je gospodova mati pravkar zapirala velik kovček. »Pekel je tu, pekeli!« je v strahu medlela. »Nekaj blaga sem spravila, zdaj pa v Zablje na varno!« — »Kje je gospod?« sem jo vprašal. »Z žabeljskim sta šla k patrom v samostan.« — »Prav!« sem jo osrečeval. »Hišo zaprite in pojdite na varno. Jaz pa stopim v samostan.«

V samostanski jedilnici, kjer so samostanci običajno sprejemali svetne duhov-

Premagane solze

Zvonovi zvonijo v mrzlo sveto noč. Mor-da bo kmalu snežilo. Terezika ljubi sneg, kljub temu da jo tako rado zebe. Tako veličastno lepa je pokrajina pod belim snegom. V veliki družinski sobi veselo prasketa ogenj. Postrežnica Viktorija ga je že zgodaj zakurila, da bo gorko, ko se družina vrne od polnočnice. Plameni osvetljujejo starodavno pohištvo, ki dostojanstveno kraljuje v veliki družinski sobi. Vse je ta večer tako resno in slovesno, v živem nasprotju z ličnim malim čevlčkom, postavljenim v kot pri ognjišču.

Kaj dela ta čevlčček v tej sveti noči v dvorcu »Med grmici«? Ali res ne veste? To je čevlčček »male kraljčine« Terezke. Najmlajša je, zato ji v sveti noči Jezušček še vedno prinaša darila. Polno jih je razvrščenih okrog čevlččka in v čevlčku samem. To je obred, ki se ponavlja leto za letom in ki privablja na trudni obraz očeta Martina dobrovoljen nasmehek.

Ze prihajajo. Sliši se glasno govorjenje, srebrni smeh. Vrata se na stežaj odpro. Glas zvonov je sedaj tako jase in val mrzlega zraka napolni sobo. A deklice ne smejo še vstopiti. Po stopnicah hitijo v gornje prostore, da odložijo težke zimske plašče, mašne knjižice, čevlje. Terezika in Celina se držita za roko, veselo razposajeni preskakujeta stopnice, da bosta prvi v sobi. Spodaj v veži stoji oče in čaka, da se deklice vrnejo. Tedaj dospo do njih razločen in jase njegov glas. Zdi se, da je v tem glasu rahla nejevolja:

»Upam, da se ta obred letos zadnjič ponavlja. To je preveč otročje za veliko deklico kot je Terezika.«

Celina opazi, kako se Terezika strese in kako njena rožnata ličeca nenadoma prebledijo. Radajo ima in zato jasno sluti bolečino njenega rahločutnega srca. Nekaj mora narediti, da prepreči solze na samem sveti večer. Prime jo za roko in ji zašepeta edino rešitev, ki se ji zdi možna v tistem trenutku:

»Ne hodi še dol! Počakaj, sicer boš začela na glas jokati.«

Očetova opazka je Tereziko v živo zadel. Vajena je bila doslej le očetovega ljubkovanja. Tako prijetno ji je bilo, da jo imajo vsi za malo. To je bil njen svet, v katerem se je čutila tako varna, tako pokroviteljsko od vseh ljubljena. Sedaj se je ta svet nenadoma zrušil, kakor se zrušijo bajno lepe pravljice, ko jim otrok doraste.

»Počakaj!« ji še enkrat svetuje sočutna Celina. Toda Terezika se strže iz njenega objema in z močno voljo, ki ji je bila doslej še neznan, požre solze, ki so ji že silile v oči. Steče po stopnicah, vstopi v družinsko sobo in se lahkotna kot pomladni metuljček približa čevlččku pri ognjišču. In kakor, da bi nič ne bilo, kakor da bi nič ne bila slišala, dviga od tal zavojček za zavojčkom, jih odpira in ob vsakem zažene otroški krik presenečenja in sreče. Oče, ki je že premagal trenutno nejevoljo, jo gleda z običajno nežnostjo. Smeje se z dobrohotnim nasmehom človeka, ki je drugim pripravil veselje.

Edino Celina, ki hrani v svojem srcu skrivnost boleče opazke, sluti, koliko je njeno ljubljeno Tereziko stalo to premagovanje.

»Od tistega dne in od tiste zmage«, bo pozneje pisala Terezika, »se je začelo tretje, najsrečnejše obdobje mojega življenja. Moja duša je našla moč, katero sem zgubila takrat, ko mi je mama umrla.«

Tako se je v tisti sveti noči začela pot, ki je malo Terezo Martin, kraljico »Dvorca med grmici«, pripeljala v tihlo celico Karmela, da bo tam postala »sestra Terezija Deteta Jezusa«.

Z. P.

Ob dvajsetletnici

(Iz zapiskov zareskega župnika)

Na hitro sem se poslovil in že sem se spuščal po gozdnati stezi s Planine proti Ustju. Zdajci sem zaslišal rezke treske tankovskih topov, ki so niže od Cola začeli bruhati ogenj na štirsko stran. Za hip sem se ustavil in prisluhnil. Pogled mi je zastiral neprodimo goščavje.

Pospelil sem korak proti uškemu mostu. Na mostu je stala straža: dva šestnajstletnika s karabinkami na plečih. »Kaj pa vidva?« sem ju ogovoril. »Narodna zaščita, gospod župnik!« Mlajši me je pridno motril in nato vprašal: »Imajo nemški tanki debelejši oklep kot je železna opornica pri mostu?« — »Zakaj sprašuješ?« Pokazal mi je luknjo v železu in rekel samozavestno: »Na 30 metrov sem jo preluknjal s strelom iz puške. Nemški tanki ne pojdejo čez ta most, dokler na-

nike, so se patri posvetovali. Bili so zbegani in zaskrbljeni. S hrbotom ob oknu je slonel p. Gvido, gvardijan, ljubezniv človek, ki se mu je bila brada zarotila, da mu sploh ne bo rastle, ki pa je zato imel toliko milejše oči in blažje srce. Dobro se je naučil slovenščine. S svojo krotkostjo in prisrčnostjo si je osvojil srca vseh. Na njegovi desni je stal p. Nazarij, sin puste in skalnate Čičarije, kot vedno resen in zamišljen, na levi pa p. Ciprijan z dolgo, valovito belo brado, neutrudnen zbiratelj zbiralnih želišč in varilec vseh mogočih čajev. V krogu so stali še trije svetogorski patri: p. Oto Kocjan, p. Sofronij Kozlevčar in p. Pavlin Bassetti.

Po kratkem pozdravu sem vprašal: »Kje sta gospoda kriški in žabeljski?« — »Ponje so prišli, morala sta na volišče,« so povedali. »Nemci so zavzeli Col!« sem rekel. »In Ajdovščino tudi!« se je grenko oglašil p. Oto. »Kako?« sem se začudil. »Tudi Ajdovščino?« — »Pravkar sem se vrnil iz Ajdovščine. In zdaj pripovedujem patrom, kaj sem tam videl.« — »Lepo pro-

Misijonska slovesnost rimskih Slovencev

Društvo rimskih Slovencev »Slomšek« je v nedeljo 24. novembra 1963. priredilo misijonsko slovesnost posebne vrste. Poleg slovenskih škofov dr. J. Pogačnika iz Ljubljane ter dr. M. Držečnika iz Maribora je namreč na slovesnost povabilo tudi nadškofa črnca iz srednjeafriške države Togo msgr. Roberta Kazimirja Dosseha. Prireditve se je udeležila tudi slovenska romarska skupina iz Tržaškega, Goriškega in Koroškega, ki so jo vodili gospodje dr. Stanko Janežič, Franc Štuhar in Jože Jurak.

Pred prireditvijo je bila ob pol petih popoldne sv. maša v argentinski cerkvi na Piazza Quadratta. Sv. maša je opravil že omenjeni nadškof, ki je po evangeliju v tekoči italijanski poudaril pomen svete maše in Cerkev v svetu. Cerkev je vsem skupna Mati. Zato moramo biti pri njenem delu za razširjanje vere tako tesno povezani med seboj, kakor pšenična zrna, iz katerih je nastal evharistični kruh.

Neumorna delavka za misijone gđ. Marija Marinšek je nato med mašo zbirala prostovoljne prispevke za nadškofov misijon v Togu.

Po sv. maši so vsi udeleženci odšli v cerkveno dvorano, ki je bila okrašena s palmami in drugim zelenjem. Na eni strani je stala slika Matere božje, delo japonskega umetnika, na drugi strani pa slika našega velikega misijonarja Baráže. Poleg nje je bil šopek rdečih nageljnov.

Prvi je spregovoril generalni asistent pater Anton Prešeren. V italijanski je pozdravil nadškofa iz Lomé v Togu. Izrazil je hvaležnost in veselje Slovencev, da je prišel med nje. Po številu sta naš narod in tisti iz Toga precej enaka, le da so Slovenci vsi katoličani in sicer že stoletja, v Togu pa je misijonsko delo ravno v teku.

Nato je povzel besedo sam gospod nadškof. Je velike, močnejše postave. Ko je prišel govoriti, se mu je obraz razširil v iskren, dobrohoten nasmeh, ki ga ves čas govora ni več zapustil. Takoj je osvojil vse navzoče s svojo toplotjo: »Glavno delo v moji domovini so opravili že drugi, je skromno pristavil. Pred sedemdesetimi

leti so tja prišli prvi nemški misijonarji-frančiškani. Togo je bila takrat namreč nemška kolonija. Zato je ob pogledu na naše šolske sestre, navzoče v dvorani, ki so tudi frančiškanke, takoj izrekel ponudbo, naj pridejo k njemu v Togo, saj dela jim gotovo ne bo manjkalo. Dežela se naglo prebujala, Cerkev je spoštovana, ljudstvo zre v njej jamstvo za bodočnost. Samo v maju in juniju je letos birmal 7000 ljudi. Potrebni so novi misijonarji in misijonarki, pa mnogo žrtvovanja in molitev. Tudi Slovenci k temu lahko kaj pripomorejo. Njim se še posebej priporoča, ker jih ima posebno rad. Seznanil se je z njimi takoj, ko je prišel študirat v Rim v Zavod »Propaganda Fide«. Bili so njegovi predstojniki (dr. Maksimilijan Jezernik) in njegovi kolegi. Lansko leto je potoval z mariborskim škofom dr. Držečnikom tudi v Sv. deželo. — V Rimu se počuti kot doma. Saj so na koncilu škofje vseh narodov in ras. Vsi se medsebojno spoštujejo in ljubijo. Če ne bi bilo katoliške Cerkev, bi bilo življenje na svetu vse prej kot lepo, je modro dejal g. nadškof. Zato ji moramo biti zvesti in se truditi, da širimo njen nauk, čeprav so za to potrebne žrtve.

Za slovo so Slovenci nandškofu, ki zelo

rad posluša slovenske pesmi, pod vodstvom dr. Frančka Šegule zapeli vedno mogočno Marija skozi življenje.

Nato je nastopil najbolj veličastni trenutek prireditve. Stirje škofi: iz Toga, iz Ljubljane, Maribora in iz Trsta (msgr. Anton Santin) je namreč že sredi maše nepričakovano prišel z namenom, da pozdravi svoje vernike) so istočasno dvignili svoje posvečene roke in navzočim podelili svoj blagoslov. Nato je nadškof iz Toga v spremstvu msgr. Jezernika ob navdušenem ploskanju zapustil dvorano.

Sledil je pozdrav predsednika društva »Slomšek« g. Romana Rusa, ki je istočasno slovenski poročevalec na vatikanski radijski postaji. V svojem nagovoru je omenil, da je med gosti navzoč tudi tržaški nadškof msgr. Santin, ki je nedavno praznoval 25-letnico svojega škofovskega posvečenja. Nadalje je izrazil svoje veliko veselje, da so slovenski romarji prišli v Rim prav za zaključek proslav 1100-letnice prihoda sv. bratov Cirila in Metoda med slovenske narode. S tem so znova izpričali svojo trdno voljo, da hočejo ostati zvesti veri svojih pradedov in ljubiti slovensko besedo, prav po Slomškovem reku: »Sveta vera bodi nam luč, materin jezik pa ključ do edine prave omike.«

PROSLAVA DESETLETNICE Zveze dekliških krožkov

Letos poteka deset let, odkar se je ustanovila na Goriškem Zveza dekliških krožkov. Takoj po vojni so dekleta začutila potrebo, da bi se zbirala v krožkih, kjer naj bi se izobraževala in vzgajala. In res so kmalu nastali Dekliški krožki v mestu in na vaseh. Da bi pa lažje dosegali svoj cilj, so se leta 1953 povezali v zvezo, ki ima svoj sedež v Gorici in je njen osrednji odbor in njena pravila odobrila cerkvena oblast.

Dekleta so hotela to prvo desetletnico proslaviti vsaj na skromen način. V ta namen je bila določena pretekla nedelja. Ob

15. uri je bila v cerkvi na Placuti zahvalna pesem z blagoslovom za vse božje dobrote v tem desetletju. Ob 16. uri pa je bila v Katoliškem domu akademija. Ki je bila, kljub slabim potem zaradi snega, kar dobro obiskana.

Akademijo je otvorila zvezna predsednica dr. Iva Hrovatin, nakar je zvezni asistent msgr. Močnik prebral brzojavne čestitke in blagoslov sv. očeta Pavla VI. ter pismo prevz. g. nadškofa, v katerem toplo priporoča, naj bi Dekliški krožki zrasli v vseh duhovnih ter bili v pomoč dušnim pastirjem v apostolskem delu. Sledil je govor »Dekle v sodobni družbi«.

Steverjanska dekleta so nato zapela dve Marijini pesmi: Mavovo »Komaj so grlice zapele« in pa Gruber-Mavovo »O Mati čiste Srca«. Dobrodska dekleta pa so podala prizor »Svetinje«, ki pripoveduje o dekletu, ki ga je Marijina svetinja vrnila zopet na pravo pot. Goriška dekleta so izvedle melodram »Pesem o zvonu«, kjer se je zljilo v eno to, kar so nekateri pesniki spesnili o zvonu, in nekaj tega, kar imamo mi v zapeti pesmi. Dobrodske naraščajnice so nato zarajale ob zvokih narodnih pesmi. Sledil je še šaljiv prizor: Telefonska številka 111-873, ki so ga živahno podala sovedenjska dekleta.

Pred akademijo in po njej pa je še vsa dvorana zapela himno Dekliških krožkov »Zmagala si« in še »Veš, o Marija«.

Dekletom smo hvaležni za to proslavo, saj je vse govorilo o trudu, s katerim so jo pripravila, in o žrtvah, ki so jih morale doprinesti po dnevnem delu, ko so hodile k vajam in k pripravi. Želimo jim iz srca obilo uspeha tudi v bodoče, da bi se njihove vrste pomnožile in da bi prihodnjik lahko slišali dekleta iz vseh vasi na Goriškem.

Hrabroslav Volarič

(1863 - 1963)

Med tistimi velikimi Slovenci na Primorskem, ki zaslužijo časten naziv narodnih buditeljev, je nedvomno skladatelj Hrabroslav Volarič. Dne 14. novembra letos je poteklo sto let od rojstva tega narodnega glasbenika. V hribovskem svetu, v Kobariidu, tam pod ponosnim Krnom, se je pred sto leti primorskim Slovincem in vsemu slovenskemu narodu rodil deček, Andrej-Hrabroslav, ki so mu rojenice nazakale kratko, trnjevo, a vzvišeno pot. Že kot otrok je bil zelo nadarjen, imel je velik čut za melodiko in zvočnost. Ob narodni pesmi, ki je takorekoč zrcalo narodove duše, je začel svoje glasbeno poslanstvo med narodom (tedaj v Avstriji), ki si je s težko borbo skušal pridobiti nekaj pravic. »Slajše reči na svetu ni, nego je pesem lepa,« naj bi mu bil ponavljal že njegov oče, zvest pevec in glasbenik-samouk. Kobariški učitelj Carli, ki je bil med drugim tudi komponist, je nadebudnemu Hrabroslavu dal trdno in dobro glasbeno podlago.

Mila in slikovita slovenska dežela ob Soči in Nadiži je kar prevzela dušo in srce mladega nadarjenega pevovodjo. Oče skromen, da ne rečemo siromašen čevljar, je storil vse, da bi se talentirani fant tudi šolal. Poslal ga je na koprsko učiteljsko, kjer se je z velikim veseljem vadil v glasbi in petju. Po maturi l. 1882 je nastopil kot šolnik v rojstnem kraju ter služboval kasneje v Tolminu, na Liki, v Kozani (v Brdih) in nazadnje v Devinu, ob sinji obali naše Adrije, kjer se stoji skala Lepe Vide.

Kakor pojemo radi vsi Primorci, tako je tudi Volaričeva duša rada pela, da je moral svoje melodije — Bogu in domovini

v čast — zaupati notam in papirju. Zaradi pevnosti in naslonitve na narodno motiviko so se njegove pesmi zelo razširile. S pridnim ustvarjanjem je storil mnogo za povzdigo slovenske pesmi na Primorskem.

Umrli je, komaj 31 let star, 30. septembra 1895. Njegovi pozemski ostanki ležijo na devinskem pokopališču. Klanjamo se pred veličino velikega Slovence s skrajnega slovenskega zahoda. To je bil mož! Dal Bog, da bi med našim narodom na Primorskem imeli še vedno in v naprej obilo ljubiteljev njegovih lepih in vzpodbudnih pesmi, med katerimi nas prevzame predvsem skladba »Slovenski svet, ti si krasan!«, ki res zasluži, da jo na tem mestu ponovimo in s tem čitateljem osvežimo spomin na prerano umrlega narodnega umetnika.

1. Slovenski svet, ti si krasan,
Ti poln nebeške si milote!
Slovenski svet, ti si krasan,
Ti poln največje si lepote,
Ti biser meni vse zemlje!
2. Slovenski svet, ti si krasan,
Zarés nebó te je ljubilo,
Da te takó je obdarilo,
Kako bi te ne ljubil jaz!
3. V bodočnosti jaz vidim dnove,
Ko težke izgubiš okove;
O Bog, to dobo skoraj daj!
Slovenski svet krasnejši boš,
Kadar vihar ti zadnji mine;
Ko iznad tebe mrak izgine,
Povrne se ti sreče dan.

M. U.

Najlepši primer vesoljnosti Cerkve: dva slovenska, en italijanski in zamorski škof istočasno blagoslovljajo Slovence iz Rima, s Tržaškega, iz Goričine in s Koroške. — Na sliki, od leve na desno: dr. Jožef Pogačnik, msgr. Robert K. Dosseh, msgr. Anton Santin, dr. Maksimilijan Držečnik

Nadškof iz Lomé v Togu msgr. Dosseh govori Slovincem, zbranim na misijonski slovesnosti v Rimu

Od 5. do 12. julija 1964: VSESLOVENSKO ROMANJE V LURD

Poseben vlak — štiri dni v Lurdu — Srečanje s Slovenci iz Zapadne Evrope. ★ Navodila bo prinašal naš list pričenši s prihodnjim mesecem. Prijavite se čim prej na krajih in pri osebah, ki jih bomo v kratkem objavili.

sim, ponovite važnejše novice.« — »Zelo rad.« je pristal p. Oto. »Včerajšnji letalski napad je Ajdovščino hudo prizadel. Nemški avioni niso samo metali bomb, temveč so tudi mitraljirali. Več hiš je poškodovanih, skoro vse šipe so se razletele, električna luč je ugasnila. Bilo je petero mrtvih: Samčeva dva, Joahim in žena, ki ju je bomba raznesla na Marčevem vrtu, kamor sta se zatekla; neki otrok, menda Bruno po imenu; Jože Cermelj in še Zofka Gregorec, ki je bežala z otročičem v naročju: njej je drobec granate odnesel lobanjo, da je bila v hipu mrtva, otrok pa je ostal nepoškodovan.«

»Kaj pa ajdovska cerkev?« mi je ušlo. »Med bombardiranjem se je cerkev hudo zibala in strop se je tako razmajal, da so zazijale razne razpoke. V cerkvi je bilo prav tedaj izpostavljeno Najsvetejše in številni verniki so molili po klopih. Župnik je nemudoma spravil Najsvetejše in odnesel podobo svetogorske Matere božje v zakristijo in jo vtaknil v skrivališče pod nek obok, kjer so zidovi posebno trdni.«

»Pa je milostna podoba še tam?« je vprašal p. Pavlin. »Ni je več! Ljudje v Ajdovščini in v Sturjah so bili tako preplašeni, tako so se bali ponovnega napada, da so zvečer vsi odšli drugam prenočevat. Ajdovci so se zatekli na Gradišče in proti Policam, ob Hublju, Sturci pa proti Grivčam.« — »Proti Grivčam? Kje je to?« me je pogledal p. Sofronij. Pojasnil sem mu, da so Grivče naselek v gričevju nad Sturjami, na pobočju Kolka. Tam je doma Grivški, pisatelj in organizator Filip Terčelj.

P. Oto pa je nadaljeval: »Tudi gospod Dušan, župnik ajdovski, se je umaknil skupno s svojimi ljudmi. S seboj je vzel svetogorsko podobo. Nisem mogel zvedeti, kje je zdaj in kako je z milostno podobo. In to je tisto, kar me posebno skrbi.« — »Nič se ne bojte,« sem ga miril, »svetogorska podoba je v dobrih rokah. Dobro poznam Dušana, (tu konča rokopis!) znam Dušana, bolj bo pazil na Marijino podobo kot na punčico v očesu! So res Nemci že v Ajdovščini?« — »Tako je. Za

trenutek sem videl šturskega župnika Gregorja, še vsega prepadenega, ki je preživel to jutro strašne pripetljaje. Prenočil je tu v kriškem župnišču. Navsezgodaj se je vrnil v Sturje, odmaševal in se mislil zaradi topovskega streljanja umakniti na Planino. Že je prišel na Srango, ko se je na cestnem križišču pojavil nemški tank. »Stoj!« mu je zaklical častnik s tanka. »So v vasi partizani?« se mu je približal. »Včeraj so bili,« je odgovoril župnik, »a danes jih ni več.« — »Kam so šli?« — »Da pojdejo v Gorico, so pravili.« — »Pravi!« ga je ostro pogledal. »Če dobimo v vasi enega samega partizana, vas ustrelimo. Kje pa so ljudje?« — »Iz strahu pred granatami so se razbežali po gmajni. Tu gori v Grivčah so.« — »Domačini naj se takoj vrnejo v vas. Kogar zalotimo na prostem, ga ustrelimo kot bandita. Brž jih privedite nazaj, sicer zažemo Sturje in Ajdovščino. Pojdite!« Gospod Gregorec je zavil proti cerkvi, v Grivče, in že je naletel na partizanko, oblečeno v vojaško bluzo. »Zgini v hišo in vrži bluzo proč, si-

cer te ustrelijo!« ji je zaklical. »Nemci so že pri cerkvi. In še Sturje in Ajdovščino zažgejo.« Dekle je zazijalo vanj in je zadnji trenutek zginilo v hišo. Kakih 300 korakov dalje je zagledal dva druga partizana. Mignil jima je in že sta se potuhnili v bližnjo hišo. V Grivčah je klical preplašenim ljudem: »Kolona nemških tankov je v Sturjah. Takoj pridite vsi domov! Sicer Nemci zažgejo vas!« Ljudje so se obotavljali, a župnik jih je silil: »Menite, da ste tu varni? Pa saj vas Nemci z daljnogledi opazujejo. Ne bo dolgo in bodo začeli streljati. Prve bodo zgorele Grivče in nato še Sturje in Ajdovščina.« — »Kogar dobé na prostem, ga ustrelijo; če se ne vrne, nam zažgejo vas!« je slo od ust do ust. Begunci so se končno odločili in se vrnili v svoje hiše. Ko sem se odpravljal iz Ajdovščine, so se vračali tudi Ajdovci. Slišal sem tudi, da je se neki nemški oficir takole izrazil: »Če ne bosta Sturje in Ajdovščina prah in pepel, naj se zahvalita šturskemu župniku!« Zdaj pa Nemci vlamljajo v hiše in jih strogo preiskujejo.«

»Vidite!« je segel patru Otu v besedo pater Ciprijan. »Partizani so razdražili Nemce in priklicali nepopisno gorje nad ljudi, sami pa so jo popihali na varno v gozdove. Duhovniki naj pa zdaj rešujejo ljudi in domove! Ne, to, kar so zakrivali partizani, ni častno, še manj junaško. Rokovnjaško je!« — Pater Ciprijan!« ga je strogo pogledal gvardijan. »Midva sva Italijana, prej gosta kot gospodarja v tej hiši! Zato ne sodiva!« — »Ne sodiva, če pa po tuji neumnosti prodajava kožo! Proč od tu. Prosim za takojšnje premestitev. Moji živci ne prenesejo te babilonske zmešnjave.« — »Pomirite se, gospod pater!« ga je osrčeval p. Sofronij. »Saj čuva Bog nad nami.« — »Italija je temu ljudstvu zagotovila mir, delo, blagostanje,« je bil p. Ciprijan ves živčen, »pa je niso marali. Odklanjali so fašiste, imeli bodo komuniste, ki jih bodo bičali z vsemi egipčanskimi šibami.« — »Molčite že! Umirite se!« ga je rotil gvardijan. »Le kje je krotkost in potrpežljivost našega očeta sv. Frančiška?«

(se nadaljuje)

TAKO KLIČE BOG *Kako je Kennedy odšel v večnost*

Obe zgodbi imata svoj začetek na Japonskem in svoj zaključek v Evropi.

John Shirieda se je rodil pred 32 leti blizu mesta Nagasaki, kjer je bila mučena pred stoletji večja skupina japonskih kristjanov in kamor je padla druga atomska bomba.

Njegov oče je bil častnik in je umrl leta 1937. na kitajskem bojišču. Mati je bila goreča častivka Bude. Mladi John je v letih zadnje vojne sanjal, da postane junak kot oče. Vstopil je v vrste letalcev in sicer med »kamikaze«, t. j. tiste, ki so bombe napade izvajali tako, da so se z letalom vred pognali proti objektu in ga porušili, sami pa pri tem zgubili življenje.

Tisti dan, bilo je 9. avgusta 1945., se je John prvič dvignil z 11 tovariši v zračne višave. Dve uri po pristanku je padla atomska bomba ter uničila tudi vso letalsko eskadriljo, h kateri je pripadal. Samo on je ostal pri življenju. Osem dni nato se je Japonska brezpogojno vdala.

John že ni več sanjal, da bi postal letalski častnik. Kruta resničnost ga je silila, da je pogledal življenju v obraz. Hiša je bila porušena. Les je imel na razpolago, a so mu manjkali žebelji. Kje jih dobiti? Opazil je, da v kraju Miyakovojo gradijo katoliško cerkev. Ni mu bilo ravno všeč krsti, toda vzeti kristjanom se mu je zdelo častno. Splazil se je v cerkev, toda ni utegnil ničesar vzeti, ker je bil takoj zasačen. Začel je teči, misijonar pa za njim. Ujel ga je, vprašal po vzroku, zakaj je prišel, in nato ga peljal k zaboju, polnem žebeljev. »Vzemij, kolikor se ti poljubi,« mu je prijazno dejal. »In ko jih boš še potreboval, pridi znova.«

Naslednji dan je bil mladi John spet pri misijonarju. »Glejte, sanjaril sem, da bom postal cesarski general. Odkar poznam vas, se mi zdi najlepše, da postanem to, kar vi.«

Ta misijonar je malo nato zgorel v ognju, ko je reševal sredi požara enega izmed gojencev salezijanske šole v Tokiu. Mladi John je bil ves prevzet od veličine njegove žrve. Sklenil je, da ga nadomesti. Vstopil je v salezijansko družbo. Te dni je bil posvečen v duhovnika v baziliki Marije Pomočnice v Turinu. Ko se bo vrnil na Japonsko, bo našel tam brata, ki je letos v prvem letniku bogoslovja v Tokiu. Se veči! Tudi njegova sestra je postala redovnica, potem ko je že nekaj let izvrševala zdravniški poklic. Božja pota!

*

Masako izhaja iz šintoistovske duhovniške družine. Oče je bonc v neki pagodi blizu Tokia. Že se je vpisala na univerzo. Ob študiju zapadno-evropske brezverne filozofije je začela dvomiti o svoji veri. Postala je polna nemira.

Nekega dne je zašla prvič v življenju v katoliško cerkev. Tam je zagledala moža, oblečenega v rjavo raševino in z belo vrvo okrog pasu. Vprašala je žensko, ki je prav tedaj vstopila v svetišče: »Kdo je ta tuji bonc?« — »Ni bonc, temveč naš duhovni oče,« ji je ženska odgovorila.

»Duhovni oče!« Beseda je bila dekletu všeč. Ogovorila je misijonarja — bil je franciskan —, beseda je dala besedo, Masako je dobila zaupanje. Vsak dan bolj se je poglobljala v skrivnosti naše vere. 2. oktobra 1961. je prejela sv. krst.

Toda milost božja je delovala naprej. Porodila se ji je želja, da bi se čisto Bogu posvetila. Toda mati se ji je odločno postavila po robu. »Če hočeš postati redovnica, zapusti Japonsko. Nočem, da si mi v sramoto med našim narodom,« ji je dejala.

Masoko ni imela strahu pred tujino. Kar ji je manjkalo, je bil denar, da bi si plačala vožnjo. Pa je našel rešitev njen duhovni voditelj, franciskanski pater Francisco Zendoquíz, Spanec po rodu. Pisal je pismo neki svoji znanki, ki je učiteljica v vasi Alpartir v Spaniji. Ta se je zatekla k župniku po nasvet. Pa se je župnik spomnil, da madriški radio od časa do časa svojim poslušavcem pod naslovom: »Vi ste čudoviti!« priporoči kakšno mizno zadevo, da jo podprejo. Pisal je na vodstvo radijske postaje in razložil denarno stisko mlade Japonke.

Pol ure po oddaji je bila zbrana in presežena vsota 450.000 lir, potrebna za vožnjo z letalom iz Japonske v Spanijo.

Vsa španska javnost je z ganotjem sledila potovanju te mladenke. Ko je pristala v Madridu, jo je sprejela množica tistih, ki so ji priskočili na pomoč, med njimi župnik in učiteljica iz Alpartirja. Tekom enega meseca je nato prejela nad 300.000 pozdravnih pism. Sklenila jih je izročiti staršem v spomin, da bodo videli, ko jih bodo listali, da njih hči ni

Tudi v deželah Daljnega Vzhoda je Marija pot do njenega Sina

osramotila očetove hiše, in bodo s simpatijo mislili na vero, ki zmore vzbuditi v srcih svojih vernikov tako tople izlive bratske ljubezni. Neka ameriška letalska družba se je pa ponudila, da podeli brezplačno vožnjo poštarju iz Alpartirja, da ponese ta pisma v deželo cvetočih češenj in vzhajajočega sonca.

Medtem so Masako sprejeli židovi samostana v Arnedo blizu mesta Logronjo v Aragoniji. Postala je klarisa.

In ko človek vse to bere, postane vesel. Kajti še je mnogo lepih stvari na svetu!

Pismo iz Indije

Naš zvesti naročnik, salezijanski brat Ludvik Labret, ki že več let deluje v misijonih v Indiji, nam piše:

»Ker se sedaj vsaj začasno nahajam tu v Goi, sem bil včeraj, na praznik sv. Frančiška Ksaverija, na njegovem grobu in sem se vas še prav posebno spomnil. Moj misijon je 70 km od Goie v notranjosti dežele, ki je še pravi pragozd. Pred leti nam je neki naš dobrotnik zapustil več kot 1000 ha zemlje, ali bolje: pragozda. Želja predstojnikov je, da bi tu ustanovili misijon, podoben kakor je naš misijon Sagaya Tottam v Madrasu, kjer sem prej deloval. Če pogledate na zemljevid, boste Goo našli prav na drugi strani Indije v Arabskem zalivu. Z dvema salezijanskima duhovnikoma sem prišel sem že meseca avgusta. Postavili smo tudi majhen dispensar in pogani prihajajo sem po zdravila. Tudi okrog po kočah nudita naša misijonarja zdravniško pomoč in ne malokrat ju ljudje sami kličejo.

Podnebje je tu boljše kot v Madrasu, pa čeprav štiri mesece neprestano dežuje noč in dan. Rjuhe in perilo nam splesnijo, nobena stvar se ne posuši. Potem pa nastopi suha doba in šest mesecev ni kaplje dežja, ki bi omočila izsušeno zemljo. Gozdni požari so na dnevnem redu in silno moramo paziti na vsako iskro, ki bi se takoj razvnela v strahovit požar. Letos smo prvič nekaj posejali, potem ko smo izsekali gozd in vse skupaj zažgali. Les ne pride tu do veljave, ker ga ni mogoče izvažati. Skoro ves pridelek pa so nam uničile opice in divji prašiči.

Nakupili smo si tudi nekaj koz, kajti ko dežuje, je povsod polno trave, ki pa jo moramo pred sušo skrbno pokositi, da ne pride do požara. Imamo tri volčjake za čuvaje. Le s težavo smo jih dobili. Veselili smo se že »pasjega naraščajca«, pa nam je ris ponoči odnesel psičko.

Domačini se trudijo, da bi to deželo napravili čim prijetnejšo. Začeli so z nasadi banan in kokosovih dreves. Čez kakih deset let bo ta dežela zadobila čisto drugo lice.

Zaključujem svoje pismo. Zahvaljujem se vam za redno pošiljanje »Katoliškega glasa« in vsem pri listu in sorojakom voščimo vesel božič in srečno novo leto.

Brat Ludvik Labret

Doktor Charles R. Baxter se je približal Jacqueline Kennedy in ji polslišno zašepetal: »Izdihnil je.« Jacqueline je povesila oči in se zastrela v svoje čevlje, orošene z moževno krvjo. Nič ni rekla, le ustnice so ji rahlo vztrepetale. Baxter se je obrnil k svojemu kolegu dr. Charlesu Crenshawu in mu dejal: »Odpelji gospo, da se uleže in odpočije ter daj ji kako pomirjevalno sredstvo!« Toda ko jo je dr. Crenshaw hotel prijeti za roko, je Jacqueline to pozornost zavrnila in tiho rekla: »Prosim, pustite me tu!« Pri teh besedah se je usedla na kovinski stol, obrnjena proti vratom, ki so skrivale truplo severnoameriškega predsednika, njenega moža.

Ni še preteklo pol ure, odkar so padli tisti trije usodni strelji iz hiše s šestimi nadstropji. V tej slabi pol ure so dalaški zdravniki storili nemogoče stvari, da bi Jacqueline rešili moža, Karolini in Johnu očeta, Združenim državam Sev. Amerike predsednika, vsemu svetu pa iskrenega borca za mir in sožitje med narodi. Pa so že od vsega začetka vedeli, da bodo njih naporji brezuspešni.

Prvi alarm je prišel v bolnišnico Parkland Hospital s sedeža dalaške policije z besedami: »Predsednika so zadele kroglice, prihaja k vam.« Takrat je imel dežurno službo dr. Charles Janes Carrico.

Nekaj hipov nato je že stal pred zdravnikom agent tajne policije, oborožen z brzostrelko in ukazal: »Pripravite dva vozika na kolesa za prevoz ranjencev!« Skozi vrata prve pomoči so predsednika pripeljali v operacijsko sobo štev. 1, ki služi za nujne primere. Z njim vred so prinesli tudi guvernerja Connallyja. Jacqueline je stopala ob možu in mu podpirala glavo, iz katere je neprestano curjela kri.

Doktor Carrico je hitro odprl predsedniku grlo in porinil vanj dihalno cevko. Ko je prišel pomožni kirurg dr. Malcolm Perry, so predsedniku dali v luknjo, ki jo je napravila krogla, še drugo cevko. Doktor Baxter se je v tistem trenutku obrnil do Jacqueline in ji dejal: »Gospa, bolj je za vas in za nas, če počakate zunaj.« Jacqueline je takoj ubogala. Komaj je bila proč, je eden zdravnikov velel: »Pokličite duhovnika, hitro, hitro!«

Medtem so prihajali vedno novi zdravniki: kirurgi, neokirurzi, zdravniki za srce in za anestezijo (omrtvičenje). Nazadnje jih je bilo že petnajst. Nato je dr. Carrico ukazal, naj ranjence dajo injekcijo z raztopino Ringer (ki se rabi v sili kot nadomestek za človeško kri). Nekaj sekund nato je že prihitel iz splošne bolnice uslužbenec s pravo krvjo. Hitro so jo vbrizgnili nezvestnemu predsedniku.

Tedaj so se pojavili na odprtini v grlu mehurčki zraka, znak, da so ranjena tudi pljuča. Dr. Baxter in dr. Peters sta nemudoma porinila iglo v prsni koš, da preprečita zadušenje zaradi v prsnem košu razlite krvi.

Bolničarji in zdravniški pomočniki so medtem neprestano vstopali in odhajali iz operacijske sobe. Od časa do časa jih je Jacqueline nagovorila z vprašanjem: »Kako gre možu? Kako se počuti?« Odgovora pa ni prejela. Vsem se je čudno mudilo.

V tem je prišel tudi že duhovnik. Ena izmed bolničark ga je hitro najavila zdravnikom. »Naj vstopi!« je dejal eden izmed njih. »Več bo koristil kot mi.« Bil je Oscar L. Huber. Z njim je vstopila tudi Kenne-

dyjeva žena. Obstala je ob moževih nogah, ki so bile razkrite. Sklonila se je nad eno izmed nog, jo pobožala in ljubeče poljubila. Ni opazila, da je prav tedaj eden od zdravnikov Kennedyju pokrtil obraz. Pravkar se je utrnilo njegovo življenje.

Duhovnik je obraz spet odgnil. Jacqueline je moža poljubila na desno lice, nato je eno njegovih rok položila med svoje dlani in jo rahlo spustila na pokojnikove prsi.

Medtem je duhovnik recitiral molitve v latinskem jeziku. Najprej mu je še dal pogojno odvezo: »Če si še živ, jaz te odvežem od vseh tvojih grehov v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha.« Nato ga je pomazilil na čelu in spregovoril: »Po tem svetem maziljenju naj ti Gospod odpusti vse, kar koli si zagrešil. Amen.« Končno mu je še podelil papeški blagoslov, združen s popolnim odpustkom, s formulo, ki jo predvideva rimski obrednik za primere skrajne sile: »Z oblastjo, dano mi od svete Stolice, ti, John, podeljujem popolni odpustek in

odpuščanje vseh tvojih grehov in te blagoslovim v imenu Očeta in Sina in Sve-tega Duha. Amen.«

Komaj je duhovnik odšel, so zdravniki zapustili operacijsko dvorano in se zbrali v sobi za bolničarje. Ura je kazala eno in deset minut. Zdravniki so morali takoj na lice mesta odločiti dve stvari: kdo bo potrdil predsednikovo smrt in ob kateri uri je predsednik umrl.

Za prvo so izbrali dr. Clarka, ker so bili mnenja, da je Kennedyjeva smrt bila neurčirskega značaja in da za to področje odgovarja dr. Clark.

Kar pa se tiče ure smrti, so se odločili po dogovoru za trinajsto uro, to je za trenutek, ko je duhovnik Kennedyju podelil sveto maziljenje. Kdaj točno pa je dejansko petintrideset predsednik Združenih severnoameriških držav odšel v večnost, pa bo za vse ljudi ostala skrivnost, ki si jo je Bog sebi pridržal.

— ej —

RAZNE NOVICE

Sklepi širšega odbora SKS

Prejšnji teden je bila seja širšega odbora Slovenske katoliške skupnosti v Trstu. Politični tajnik dr. Poštovan je podal daljše poročilo o delu ožjega odbora v zadnjih mesecih. Slovenska katoliška skupnost, ki je stranka krščansko in demokratično usmerjenih Slovencev na Tržaškem, je bodisi sama, bodisi v sklopu Skupne slovenske liste, ki je volilna formacija vseh demokratično usmerjenih Slovencev na Tržaškem, intervenirala v sedemnajstih važnejših in še v številnih osebnih zadevah. Politični tajnik je ugotovil, da so bile intervencije v večini primerov uspešne. V kolikor so bile potrebne pri tržaškem občinskem odboru, jih je opravil svetovavec dr. Simčič.

Drugo važno vprašanje, ki ga je obravnaval širši odbor SKS, je sedanji splošni politični položaj v Italiji ter politični položaj na Tržaškem. Marsikaj se je in se bo še temeljito spremenilo in demokratični Slovenci moramo zavzeti jasno stališče do nasfalih sprememb. V Trstu moramo računati z novo sredinsko-levičarsko občinsko ter pokrajinsko upravo s soudeležbo Italijanske socialistične stranke, v kateri je tudi skupina bivše Neodvisne socialistične zveze. Nekaj sprememb je nastalo tudi v slovenskem demokratičnem taboru. Širši odbor SKS je ustanovil posebno komisijo z nalogo, da izdela osnutek naših temeljnih manjšinskih zahtev (upoštevati je treba, da se je PSI s svojim slovenskim krilom vred odpovedala londonskemu memorandumu kot zakoniti osnovi za pravice slovenske manjšine), določi jasno strankino stališče do ostalih strank in skupin v okviru Skupne slovenske liste ter do italijanskih strank in zbere gradivo za naš program za deželne in pokrajinske volitve, ki bodo prihodnje leto.

Naslednji točki dnevnega reda sta obsegali kulturne domove, ki jih je dobila slovenska narodna manjšina kot odškodnino za Narodni dom ter morajo postati last celotne manjšine in ne samo ene skupine, in pa poživitev organizacijskega dela ter ojačitev organizacijske mreže Slo-

venske katoliške skupnosti. — V zvezi s tem še enkrat opozarjamo, da je SKS odprla »ljudsko pisarno« v ul. Donizetti, 3.

Poseben zakonski osnutek za Jacqueline Kennedy

Jacqueline Kennedy si je s svojim junaškim zadržanjem ob priliki tragične smrti svojega moža pridobila posebne simpatije ameriškega ljudstva in njenih državnikov. Ameriški senat je te dni odobril osnutek zakona, ki predvideva dosmrtno oproščenje plačevanja poštne, dveletno zaščito njej in otrokom od strani varnostne službe, vrh tega pa ji zakon daje na razpolago tudi enoleten poseben urad in lastno tajnico kakor tudi vsoto 50 tisoč dolarjev za plačo uradnikom omenjenega tajništva ter vsoto 15 tisoč dolarjev za predsednikov pogreb.

Prvi val mraza po vsej Evropi

Vso Evropo je zajel prvi val mraza, ki se je razširil tudi na naše kraje, z ledeno burjo na Tržaškem in z naletavanjem snega nad Gorisko.

Na Južnem Tirolskem so zabeležili 14 stopinj pod ničlo. Prvi sneg se je pojavil v Milanu, kar je za Milan teden dni pre zgodaj. Snežni zameti so že zaprli več prelazov v Apeninah in v Alpah. Iz južne Italije pa poročajo o nalih in viharjih na morju.

Prvi sneg je pobelil tudi London, Prago in Beograd. V Moskvi so 13. decembra zabeležili 24 stopinj pod ničlo.

Marija, Mati božja nam v teh blagoslovljenih dneh spet govori: Poživite vero v skrivnost učlovečenega Boga in se po njej ravnajte!

Drama s protipapeško ostjo

Ze nekaj časa vzbuja drama nemškega pisatelja Rolfa Hochhutha »Der Stellvertreter — Namestnik« veliko nasprotovanja, zlasti v katoliških vrstah. »Namestnik« ni nihče drugi kot pokojni papež Pij XII. Pisatelj ga prikaže kot velikega občudovavca nacistov in ga obtoži, da je on glavni krivec za masovno uničenje Judov med zadnjo vojno. Po mnenju pisatelja bi bil moral namreč Kristusov namestnik — papež Pij XII. med vojno javno obtožiti Hitlerja judovskega rodomora in vso svetovno javnost o teh grozotah obvestiti. Ker da je k temu molčal, je za vso moritev tudi soodgovoren — torej kriv.

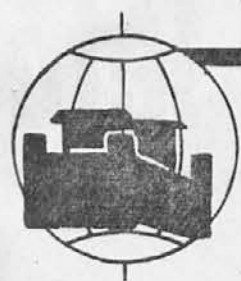
Sedaj predvaja jo to drama v Parizu. Preteklo sredo je bilo v gledališki dvorani toliko protestov, da so morali igro devetkrat prekiniti. Policija je ob tej priliki aretirala 28 manifestantov, ki pa jih je že opolnoči spustila na svobodo.

Pariški kardinal Feltrin je v zvezi s tem odrskim delom dal sledečo izjavo: »Pokojni papež Pij XII. je preveč velik, da bi smel biti predmet krivičnih in izmišljenih trditvev, ki pridejo do izraza v

drami »Namestnik«. Vsi ga poznamo, kakšen je bil: neutrudljiv v obrambi človeške osebe, miru in pravice v časih, ko je vojna sprostila strasti sovraštva in rasnega preganjanja. Brez dvoma se ne bo smelo nikdar pozabiti brezštevilnih žrtv, ki so končale v pečeh krematorijev in v taboriščih načrtnega iztrebljanja. Sam II. vatikanski koncil je nedavno te žrtve proslavil s trezno veličastvenostjo in jim dal zadoščenje. Toda proslavljati te žrtve tako, da se pri tem jemlje čast možu, ki je dal toliko dokazov svojega očetovskega srca, pomeni za katoličana isto kot za sina, ki se čuti užaljenega, ko vidi, da nekateri poskušajo oskrniti svetli spomin njegovega očeta.«

Istočasno pa je pariški dnevnik »Le Monde« objavil izjavo bivšega izraelskega konzula v Parizu, da je namreč Sv. stolica tekom zadnje svetovne vojne rešila 400.000 Judov pred uničenjem.

Dovolj, da vsak katoličan zavrne krivično in zlonamerno dramo Rolf Hochhutha.

GORIŠKE NOVICE

BOŽIČNO SLAVJE V GORICI

Zadnji nedeljo leta, 29. decembra, bo v goriški stolnici vsakoletno božično slavlje in zahvalna pobožnost. Začetek ob 15. uri. Peli bodo združeni zbori iz Gorice in nekaterih okoliških vasi. — Pridite!

Se en glas o tekmovalju pevskih zborov

Priznan trž. glasbenik, ki je kot dirigent nastopil na tekmovalju pevskih zborov v Gorici, je v listu »Gospodarstvo« zelo trezno ocenil ves nastop. Glede slovenskih tekmovalcev se izraža takole:

»Od osmih slovenskih zborov je bilo deležno nagrade kar šest! Našo slovensko manjšino v Italiji so predstavljali štirje zbori. Tudi s tega gledišča je rezultat zadovoljiv. Dva sta prišla med nagajence (Gallus in Prosek-Kontovel). Le »Lojze Bratuž« iz Gorice ni imel sreče. Naj mu pa to ne jemlje poguma in volje do dela v bodoče! Pri nastopu je zbor pokazal toliko odlik, da bo z vztrajnostjo in priazdevnostjo pevcev in pevovodje prav gotovo prihodnjic dosegel zaželen zunanji uspeh. — Veliko zanimanje za to pevsko tekmovalje jasno priča, da ni utemeljena trditev, da se je zborovsko petje preživelo. Vse kaže, da bo živelo še naprej, tudi če na takih prireditvah nekateri kulturni delavci briljirajo s svojo odsotnostjo. Celoten potek prireditve je pokazal odlično voljo organizatorjev, da se ustvari kar najbolj prijateljsko, demokratično razpoloženje. Menimo, da je prav v teh dejstvih največja važnost te prireditve.«

Umril je Rafael Lestan

Zopet moramo v naših vrstah zabeležiti smrt značajnega moža. V Mirnu pri Gorici je v nedeljo 15. decembra umrl Rafael Lestan, brat Vere Lestanova, ki so jo komunisti umorili leta 1943. Bil je vreden Verin brat, globoko veren, značajan in v vsakem pogledu zaveden Slovenec. Povsod, kjer je hodil po svetu, je ohranil verski in narodni čut in bil vsem v zgled.

Rodil se je v Mirnu 6. decembra 1890. Po končanih šolah v Mirnu in Gorici je stopil v službo nekoga večjega gradbenega podjetja. Prepotoval je s tem podjetjem Albanijo, Afriko, bil dalj časa v Milanu, na Južnem Tirolskem, v Gran Sasso in v Teramo. Enkrat v pokoju se je ustanovil v Gorici, kjer je stanoval pri ugledni družini Košuta v ulici Mamelli, ki ga sedaj objokuje kot svojega družinskega člana.

Navezan je bil na svoj rojstni kraj Mir. Vsak teden je šel domov k še edini sestrji, ki je ostala na domu. Tako se je tudi pretekli petek napotil domov, ne sluteč, da je to njegova zadnja pot. Ze takoj po prihodu domov mu je postalo slabo in v nedeljo zjutraj je podlegel zadet od srčne kapi.

Z Rafaelom Lestanom nismo zgubili samo zgledega in vernega moža, temveč tudi zvestega sodelavca našega lista. Pred leti je iz albanskega prevedel povest »V deželi Skipetarjev«, a vse do zadnjega je rad prispeval za naš list, ki ga je tako rad bral in širil.

Pokopali so ga v Mirnu v ponedeljek 16. decembra. Pravi sibirski metej ni ustavil številnih Mirencov, ki so hoteli na ta način izkazati zadnjo čast priljubljenemu vaščanu. Tako je še po smrti ostal med njimi, kakor bo za zmeraj živ njegov spomin pri vseh, ki so v življenju imeli priliko, da so ga spoznali. Vsemogočni naj bo pokojnemu Rafaelu Lestanu bogat plačnik, sestram in vsem, ki za njim žalujejo, pa tolažnik.

Sovodnje

Pretekli teden se je v Sovodnjah sestal občinski svet. Svetovavci so med drugim soglasno odobrili načrt za gradnjo otroškega vrta na Vrhu. Ustanova ONAIR je namreč izjavila, da je pripravljena odpreti otroški vrtec v vsakem kraju, kjer je vsaj 15 otrok, ki bi v vrtec hodili. Zato so odborniki sklenili, da se bodo obrnili na ustanovo ISES, ki se zanaša na gradnjo šolskih poslopj, naj tudi na Vrhu zbere primeren kraj za to potrebno ustanovo. Odbor je nadalje odobril obračun za napeljavo občinskega vodovoda, ki znaša nekaj nad 23,7 milijona lir, ter nagrado občinskemu uslužbenecem.

Nov harmonij v zavodu sv. Družine

Zadnji nedeljo je bila v zavodu svete Družine mala slovesnost. Hišni duhovnik je blagoslovil nov harmonij, ki bo od sedaj naprej pomagal k večji ubranosti petja pri službi božji v zavodski kapeli. Novi harmonij je bil zelo potreben, kajti dosedanj je bil že močno razglašen. Seveda pa ima ta vesela novica tudi svojo senčno stran: vodstvo zavoda je prevzelo nase novo finančno breme. Ko se tem potom zahvaljuje tistim dobrotnikom, ki so nakup omogočili, naproša vse prijatelje zavoda, da ob priliki podprejo s kakim darom tudi to novo zavodsko pridobitev.

Gospodinjski tečaj v Steverjanu

V novi osnovni šoli na Valerišču se je ta teden zaključil gospodinjski tečaj, ki ga je vodila učiteljica gospa Colautti. Tečaja se je udeležilo trinajst gospodinj iz kmečkih hiš, zato je bil tudi pouk njim primeren in je obravnaval vse probleme gospodinjne na kmetih, od prehrane, šivanja in gospodinjstvenih poslov v hiši pa do kosekerije in nege živine. Ob zaključku so udeležence pripravile lepo razstavo, ka-

tero je obiskal tudi kmetijski inšpektor Vianello, ki je poskrbel za tečaj.

V četrtek 12. decembra pa so v isti šoli razdelili diplome kmetovavcem, ki so obiskovali kmetijski tečaj v Steverjanu. Tečaj je organizirala Zveza neposrednih obdelovalcev, Federconsorzi in kmetijski konzorcij. Tečaja se je udeležilo 20 kmetovavcev. Nagrado so prejeli: Josip Skok, Aleš Komjanc, Marcel Humar, Karel Komjanc.

Na programu je že drugi tečaj za kmetovavce v Steverjanu, ki se bo pričel meseca januarja. Na tem tečaju bodo kmetovavce seznanili z uporabo umetnih gnojil.

Nov grob v Steverjanu

Nov grob se je odprl pretekli torek, da sprejme vase zemeljske ostanke 86 letnega Mihaela Srebrniča, očeta našega organista. Sledil je dobri ženi Celestini, ki je umrla komaj dva meseca od tega.

86 let je čedna življenjska doba, da veliko več človek pričakovati ne more, pa vendar s težkim srcem gleda, kako odhajajo starčki, kot je bil pokojnik, pravi očaki med našim ljudstvom, priča globoke vere, neumorne delavnosti in tihe skromnosti.

Ljubezen do naše pesmi — sam je rad povedal, da je bil pevec celih 70 let — ga ni zapustila niti na smrtni postelji, saj je še v soboto, le dva dni pred smrtjo, v goriški bolnici pel Marijino pesem.

Od devetih otrok, ki jih je imel, so ga samo trije spremljali na zadnji poti, ostali so razkropljeni po obeh Amerikah in niso mogli priti, da bi mu izkazali zadnjo čast. Prišlo pa je k pogrebu lepo število znancev ter šest duhovnikov. Pevci so se poslovlili od njega s tremi lepo podanimi nagrobnicami.

Njegovim otrokom in njihovim družinam naše iskreno sožalje. Pokojniku pa bodi za vse dobro Stvarnik obilen plačnik!

IZSLE SO KNJIGE GORIŠKE MOHORJEVE DRUŽBE ZA LETO 1964. Obsegajo koledar in še dve knjigi. Dobite jih pri dušnih pastirjih in po slovenskih knjigarnah.

TRŽAŠKE NOVICE

Za naše Marijanišče

Nova zbirka za Marijanišče je zopet pred vrati. Zavedajmo se vsi, da je to škofijska zbirka, ki gre po odluku škofije za naš slovenski zavod; drugi verniki dajejo svoje darove za semenišče, mi pa za Marijanišče. Zbirka je obvezna za vse cerkve in vse kapele v škofiji. Če vidite, da ob kakšnem kraju manjka številka, je pač to znamenje, da še nabranih darov niso oddali. Z vašimi darovi, blagi dobrotniki, pokrivamo izredne stroške za vzdrževanje zavoda. Redne stroške, kakor za hrano in vsakdanje potrebe, krijemo z mesečninami dijakov. Koristno je in prav, da se to večkrat objavi. Novo zbirko dragim rojakom lepo priporočamo v imenu upravnega škofijskega odbora, ki ima skrb za vsa izredna dela in izredne stroške v Marijanišču.

Ob jesenskih kvatrach ste darovali za Marijanišče v posameznih krajih sledeče vsote:

Sveti Križ	L. 16.500
Prosek	9.050

OBVESTILA

BOŽIČNA POLNOČNICA bo v Gorici pri Sv. Ivanu.

MIR NA ZEMLJI - Pacem in terris; znano okrožnico sv. očeta Janeza XXIII. priredil in razložil dr. M. Poštovan. Knjižico dobite v naših knjigarnah in pri cerkvah. Lepo branje za božične praznike priporočamo. — Cena 70 lir.

FOTOGRAFIJE z romanja v Rim dobite pri Fortunato v Trstu takoj po božičnih praznikih. Spominska skupna slika (katakomba) stane 100 lir.

NUJNA PROSNJA: Iščemo 7 izvodov knjižice **Sveti krst — prerojenje**. Knjižice številka 14; kdor ima to številko, naj pošlje v Marijanišče ali pusti za nas pri Fortunato. — Kjer so po župnijah ostali **Koledarji Marijanišča 1964**, lepo prosimo,

Kontovel	7.000
Opčine	24.900
Repentabor	2.000
Trebeče	3.000
Bazovica	
Katinara	7.500
Ričmanje	4.000
Boršt	29.060
Boljunec	2.800
Dolina	
Mačkovlje	7.200
Štramar	2.900
Skedenj	25.000
Sv. Ana	
Salezijanci	7.000
Sv. Jakob	18.636
Sv. Vincenc	33.200
Sv. Ivan	22.945
Sv. Anton	40.810
Rojan	22.000
Barkovlje	13.385

Vsem dobrotnikom se Marijanišče iskreno zahvaljuje in priporoča. Za vse dobrotnike zadnje zbirke bo v zahvalo sv. maša v Marijanišču 31. januarja.

vrnite takoj, da lahko ustrezemo novim prošnjam. Za uslugo iskrena hvala. Marijanišče.

Izšla je božična številka **MLADIKE**.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Priročnica številka je zadnja v tem letu 1963. Prihodnja izide zopet redno v četrtek 2. januarja 1964.

Cenjene bravce obveščamo, da bomo na romanju sv. očeta v Palestino imeli posebnega poročevalca. Zato že danes opozarjamo na izvirna poročila o tem izrednem dogodku sedanjega časa.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: **msgr. dr. Fr. Močnik**
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Pokrajinski kongres Krščanske demokracije

V soboto in nedeljo 14. in 15. t. m. se je vršil v Gorici kongres Krščanske demokracije goriške province.

Letos so bili povabljeni na kongres tudi zastopniki drugih demokratičnih strank, med temi zastopnik Slovenske demokratske zveze v Gorici. Ti so se udeležili nedeljskega zborovanja in izrekli pozdrav svojih strank, odnosno skupin.

Za Slovensko demokratsko zvezo je pozdravil dr. Sfiligoj, ki je tako-le spregovoril:

»Z zadovoljstvom prinašam XVIII. pokrajinskemu kongresu soške Krščanske demokracije pozdrav Slovenske demokratske zveze.

Ista demokratična čustva, ki nas navdajajo, so pred petimi leti omogočila stike med nami; narekovala so nam vzajemno razumevanje in pošteno sodelovanje na določenih področjih javnega življenja in ob določenih ter jasno začrtanih vprašanjih.

Slovinci smo obljubo izpolnili in jo še vedno izpolnjujemo disciplinirano in pošteno.

Zelimo pa, da bi nas razumeli in da bi nam bilo ugodeno tam, kjer se naše znane zahteve opirajo za svojo rešitev na točne zapovedi naravnega in krščanskega, ustavnega in človečanskega reda.

Krščanska demokracija je najmočnejša med italijanskimi demokratičnimi strankami; zato je toliko večja njena odgovornost pri vodstvu javnega življenja, kjer smo vsi prizadeti.

Toda ta odgovornost je skupna vsem tem strankam, da vsem demokratom brez razlike, kajti vsi smo poklicani, da sodelujemo pri ohranjanju demokratičnih svobod in pri pospeševanju socialnega napredka.

Sporazum je posebno potreben v tem občutljivem trenutku, ko se stikajo širše demokratične sile; ta stika mora biti preizkusni kamen za zrelost italijanske demokracije; utrditi mora ustavna jamstva in v dejanju izpeljati določbe ustave same.

Božični prazniki Pavla VI.

BOŽIČ SV. OČETA. V ponedeljek 23. dec. bo ob 20. uri sv. oče Pavel VI. imel božični nagovor na ves krščanski svet. Govor bodo prenašale tudi radijske postaje. V naslednjih dneh bo vatikanska radijska postaja prenašala ta govor tudi v raznih jezikih, med temi v slovenščini.

V torek 24. dec. bo ob 11. uri sv. oče sprejel v avdienci zastopnike diplomatskega zbora.

Opolnoči bo maševal za diplomatski zbor v Sikstinski kapeli.

Na božič zjutraj bo obiskal župnijo sv. Mihaela v rimskem predmestju Pietralata. Ob 11,30 bo maševal v cerkvi sv. Petra in nekako ob 12,30 bo podelil papežev blagoslov z lože sv. Petra.

Radio Trst A

Sporod od 22. do 28. decembra 1963

Nedelja: 9.30 S pesmijo na planine. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Blisk nad Pacifikom«. Sedmi in zadnji del. — 12.00 Slovenska nabožna pesem. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 15.30 Radijska novela: Vladimir Galaktionovič Korolenko: »Makarove sanje«. — 18.30 Kino, večeraj in danes. — 21.00 Iz slovenske folklore: »Stopimo k revni štalici«.

Ponedeljek: 12.15 Iz slovenske folklore: »Stopimo k revni štalici«. — 18.00 Glasovi iz narave. — 18.30 Skladbe za kvartete in kvintete. — 19.15 Novele in črtice: Ksaver Meško: »Božična romanca«. — 20.30 Wolfgang Amadeus Mozart: »Carobna piščale«.

Torek: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 17.00 Božični motivi. — 18.00 Novele in črtice: Adela Mesesnel: »Božično drevo«. — 18.30 Sodobna italijanska simfonična glasba. — 19.15 Pisani balončki. — 20.30 Božični napevi v izvedbi tržaških, goriških in furlanskih pevskih zborov. — 21.00 »Mir se oznanja ljudem po širjavi«. — božične slike. — 23.30 Ob jaslicah. — 24.00 Prenos polnočnice iz župne cerkve v Sv. Križu.

Sreda: 8.30 Slovenske božične pesmi. — 9.00 Alessandro Stradella: Božična kantata za soliste, zbor in orkester. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa, nato Praznični motivi. — 12.00 Oddaja za najmlajše: »Božji nam je rojen sin«, božična zgodba. — 15.10 Stanko Premrl: Božične

Trdna in disciplinirana naj bo torej enotnost vseh demokratov mlade italijanske republike, da bo cvetela in napredovala v nevoljo tistih, ki je ne marajo in ji zavidajo močno življenjsko silo. Bliznje uresničenje deželne avtonomije mora postati nov povod za uspešno sodelovanje vseh zdravih si, ki ljubijo napredek in splošno blagostanje.

Demokratični in krščanski Slovenci goriške pokrajine nudijo svoj skromni, a pomenljivi doprinos poštenega sodelovanja pri graditvi in napredku in izražajo ob spominu na mučeniške in vse padle v trdem boju za zmago demokratične republike soški Krščanski demokraciji najiskrenejše voščilo za uspešno delo.

Zastopnik osrednjega odbora KD odv. dr. Galloni je izrazil zadovoljstvo, ker so bili povabljeni na kongres tudi zastopniki drugih demokratičnih strank. Se posebno zadovoljstvo je izrazil zaradi prisotnosti zastopnika Slovencev.

Pokrajinski tajnik g. Gino Cociani pa se je v svojem obširnem referatu precej dolgo zaustavil pri vprašanju odnosov med Italijo in Jugoslavijo, zlasti med našo goriško pokrajino in Jugoslavijo ter izrazil zadovoljstvo nad dejstvom vedno, ugodnejših stikov in sodelovanja na gospodarskem in drugih področjih. Odločno je poudaril nujno potrebo, da se ti odnosi vsestransko krepijo v prijaznem medsebojnem razumevanju in spoštovanju.

V pogledu slovenske manjšine na Goriškem pa je pokrajinski tajnik KD g. Gino Cociani dejal, da so stari časi napetega nacionalizma minili in da je Krščanska demokracija že po svoji ideologiji dolžna ravnati do sodržavljanov slovenskega jezika pravično, pošteno in mirno, ker le tako bo na tem državnem področju vladal mir. Mnogo je že bilo storjenega za občine s slovenskim prebivalstvom in mnogo na šolskem polju, je nadaljeval g. Cociani in zaključil z besedami: Dolžni smo upoštevati še druge potrebe goriških Slovencev in jih tudi zadovoljivo rešiti.

Cetrtrek: 9.20 Koncert združenih slovenskih cerkvenih pevskih zborov z Goriškega, ki jih vodi Stanko Jeričijo. Posnetek javnega koncerta z dne 30. decembra 1962 v goriški stolnici. — 10.00 »Po svetu pri božičnem drevescu«. — 10.30 Ludwig van Beethoven: Leonora III, uvertura. Franz Liszt: Les préludes, simfonična pesnitev št. 3. Franz Schubert: Simfonijska št. 8 v h-molu, imenovana »Nedokončana«. — 12.15 Za smeh in dobro voljo. — 14.45 Ansambel »Tamburica« iz Zagreba. — 16.00 »Božični prazniki v slovenskih legendah«. — 17.00 Božične narodne pesmi v izvedbi zborov »Montasio« in »Publio Carniel«. — 19.15 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. — 21.00 »Čvrček za pečjo«, igra v treh dejanjih.

Petek: 11.45 Italijanski akvarel. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 18.00 Bilo je nekoč... Venec pravljice, pripovedk. legend. (8) »Dežela nesmrtnikov«. — 18.30 Solisti Juljske Benečije in Furlanije. — 19.15 Radijska novela: »Lučke na božičnem drevescu«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe.

Sobota: 11.45 Jugoslovanski pevci in orkestri. — 12.15 »Zgodilo se je na Sveti večer...«. — 15.30 »Dvojna nestanovitnost«, komedija v treh dejanjih. — 17.20 II. vatikanski koncil. — 18.00 Novele in črtice: Anton Novačan: »Njegova zibka«. — 19.15 Družinski obzorik. — 20.45 Koncert Slovenskega okteta. Posnetek I. dela javnega koncerta z dne 10. decembra 1963 v Avditoriju v ulici Teatro Romano v Trstu.

Dr. VRTOVEC JOŽE (jr.)

specialist
za ustne in zobne bolezni
asistent
na zobozdravniški univerzitetni kliniki
v Padovi
TRST ul. Mercadante 1/I
vogal ul. Carducci-uk. Milano
tel. 68349

★ Prihodnji mesec januar - mesec katoliškega tiska ★

Vesele božične praznike in srečno novo leto

želiyo:

★ Našim blagim dobrotnikom vesel božič in veliko božjega blagoslova v novem letu hvalačeno MARIJANISCE na Opčinah

★ KINODVORANA BAZOVICA vošči vesele božične praznike in srečno novo leto vsem zvestim obiskovalcem in jim napoveduje sledeče filme: 22. 12.: Mare caldo; Božič - sv. Stefan: I magnifici sette; 29. 12.: Marisol contro i gangster; Novo leto: Sisi e il Granduca; 5. 1.: Tre contro tutti; sv. Trije kralji: Rugito del topo.

★ Dragim rojakom doma in po svetu iskreni »Bog plačaj« za molitve, žrtve in darove, da bi škof Slomšek bil prištet k blaženim. Vsem pa na priprošnjo božjega služabnika blagoslovljene praznike in srečno novo leto 1964!

Dr. Frančišek Šegula
pospeševatelj - Rim

★ Poverjenikom, bravcem, prijateljem KNJIZIC, želimo izdajatelj lepe praznike, božji blagoslov v novem letu in vztrajnost v apostolatu dobrega tiska KNJIZICE - MARIJANISCE - OPCINE

★ III. RED SV. FRACISKA vošči vsem udom blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

★ ZVEZA DEKLISKIH KROŽKOV V GORICI želi članicam vseh krožkov obilo božjega veselja in miru.

★ SLOVENSKA KATOLISKA SKUPNOST vošči vsem članom, prijateljem in somišljenikom blagoslovljen božič in srečno novo leto.

★ ROJANSKA IGRAVSKA DRUŽINA DOM vošči vsem prijateljem blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

★ »PASTIRCEK« kliče vsem svojim malim prijateljčkom: »Veselite se z menoj, kajti našel sem Dete, v plenice povito in v jasliah položeno.«

★ MARIJINA DRUŽBA V GORICI pozdravlja vse članice tu in po svetu ter vošči njim in njihovim družinam mir in božji blagoslov v novem letu.

★ KMEČKA DELAVSKA ZVEZA STEVERJAN želi vsem članom, prijateljem in znancem vesel Božič in srečno novo leto.

★ SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠE V GORICI želi blagoslovljene božične praznike vsem dobrotnikom, gojencem ter njihovim družinam.

★ SLOVENSKA VINCENCIJEVA KONFERENCA V GORICI vošči vsem rojakom obilo božične sreče.

★ ZUPNIJSKI URAD SV. MARTINA V DOBERDOBU želi vsem bravcem Katoliškega glasa ter vsem župljanom obilo božjega blagoslova.

★ SLOVENSKO KATOLISKO PROSVETNO DRUŠTVO STEVERJAN vošči vsem članom, prijateljem in znancem doma in po svetu vesele božične praznike in srečno novo leto.

★ DOBRODELNO DRUŠTVO SLOKAD vošči vsem, ki so letovali ali delali v počitniških kolonijah v Zabnicah, Naborjetu, Campolongo, Rigolato, Enna, Paularo, Lamosano in Tambre vesele božične praznike in srečno novo leto. Vsem sotrdunikom in dobrotnikom Bog plačaj!

MANUFATURA

PITASSI

GORICA, CORSO VERDI 38 - TEL. 29-68

TRGOVINA ČEVLJEV

And. Čotar

GORICA, UL. RASTELLO 34 - TEL. 36-67

ZALOGA DRV IN PREMOGA

IVAN VETRIH

GORICA, UL. LANTIERI 5 - TEL. 2527

TVRDKA

«LA CASALINGA»

Z VSEMI KUHINJSKIMI IN KMEČKIMI POTREBSČINAMI

GORICA, PIAZZA VITTORIA 22 - TEL. 32-16

MESECNA DRUŽINSKA REVIIJA

MLADIKA

TRST, UL. DONIZETTI 3

TRGOVINA
Z ELEKTRIČNIM
IN SANITARNIM
MATERIALOM

Koren Stanislav

GORICA, UL. MATTIOLI 11 - TEL. 32-71

Goriška Mohorjeva Družba

RIVA PIAZZUTTA 18

Kmečka Banka

GORICA, UL. MORELLI 14 - TEL. 22-06

TRGOVINA ČEVLJEV

ALPINA

GORICA, CORSO VERDI 34 - TEL. 25-17

URARNA IN ZLATARNA

Vizintin Jožef

GORICA, UL. MONACHE 9

HOTEL - PENSION

»BLED«

LEVSTIK VINKO

RIM, UL. STATILIA 19 TEL. 777-102

Katoliško tiskovno društvo

GORICA

RIVA PIAZZUTTA 18

Katoliški dom in oratorij

GORICA, DREVORED XX. SEPT. 85

TICOZZI FEDERICO

GORICA, PIAZZA VITTORIA 6 (TRAVNIK) - TEL. 23-02

Poslovalnica traktorjev FORD in kosilnic BCS

TVRDKA

Košič Benedikt

Obutev - ulica Rastello 1

Usnjeni izdelki in dežniki - ulica Rastello 4

Trgovina pohištva »Pri sedmih palčkih« - ulica Oberdan 3

GORICA

★ SKPD »M. FILEJ« - GORICA želi vsem prijateljskim društvom na Goriškem, Tržaškem in Koroškem blagoslovljen Božič in uspeha polno novo leto.

★ ZAVOD SV. DRUŽINE (SIROTIŠCE) V GORICI vošči blagoslovljen Božič in novo leto vsem dobrotnikom, gojencem in njihovim družinam.

★ MOHORJEVA PISARNA želi vsem naročnikom obilo božjega veselja ob branju Mohorjevih knjig.

★ MLADENISKA MARIJINA KONGREGACIJA V GORICI vošči vsem članom doma in po svetu ter njihovim svojcem blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

★ APOSTOLSTVO MOLITVE vošči svoji veliki družini obilo božjega veselja in miru.

★ SLOVENSKO KATOLISKO AKADEMSKO DRUŠTVO V GORICI želi vesele božične praznike in srečno novo leto kolegom in vsem zamejskim Slovencem.

★ PEVSKI ZBOR »LOJZE BRATUŽ« IZ GORICE vošči vsem prijateljskim zborom na Goriškem, Tržaškem in Koroškem vesel Božič in uspeha polno novo leto.

★ SLOVENSKO KATOLISKO PROSVETNO DRUŠTVO »JOZE ABRAM« V PEVMI vošči vsem članom in katoliškim društvom ter vsem našim ljudem vesele božične praznike in srečno v novem letu.

★ Veliko zadovoljstva, sreče in blagoslova za Božič in novo leto želi
AKADEMSKI KLUB V GORICI

★ MARIJINA DRUŽBA IZ ROJANA se zahvaljuje vsem dobrotnikom Marijinega doma. Njim in vsem drugim prijateljem vošči blagoslovljene božične praznike in božje varstvo v novem letu.

★ SLOVENSKA MARIJINA DRUŽBA V ROJANU se hvaležno spominja vseh dobrotnikov Marijinega doma in jim vošči mnogo božičnega veselja in sreče v novem letu. Na božični dan ob devetih bo sveta maša za vse dobrotnike.

★ Vesele božične praznike in božjega blagoslova v novem letu želi števerjanskim kmetovavcem

ODBOR »ZA STEVERJAN«

★ SOLSKE SESTRE, PROVINCIALNI DOM V TRSTU, ULICA DELLE DOCIE 34 voščijo blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto.

GALANTERIA

IN VSE VRSTE PERILA

Mikulus Karmela

GORICA, UL. OBERDAN 5

Tiskarna

Budin

GORICA

Riva Piazzutta 18
Tel. 26-76